Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

GIÁM YÊU NƯỜI HÚT THUỐC LÁ SỐ KHÓ 2358 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ HAY 25 SEPTEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 3518

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 an	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hon mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho hẳn trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Sự học ở ngoài nhà trường

Ngồi trong một lớp học, có ihầy dạy, có chương-trình, có sách giáo-khoa, có bài giảng nghĩa, cân nhắc nốt hơn nốt kém, so sánh bậc dưới bậc trên, như thế ai cũng biết là học rồi. Song, sự học của người ta có phải chỉ khu-khư ở trong một cái phạm-vi chật hẹp ấy ru? Mà trong một cái phạm-vi chật hẹp ấy đã hết được sự học của người ta ru? Quyết rằng không. Đã hay sự học ở nhà trường vẫn là cần thật, quí thật; người ta lúc nhỏ ai cũng phải chịu cái giáo-dục ở nhà trường thì mới có cái thường thức phổ-thông, mới có khôn biết đủ để mà tự trị, mới có tài năng đủ để mà tự-hoạt; ở các nước văn-minh bên Âu Mỹ bây giờ thực hành cái lệ giáo-dục cưỡng bách, suốt người trong nước đều phải chịu cái giáo-dục ở nhà trường trong một kỳ hạn là mấy năm, tức là lẽ thế. Nhưng đó chỉ là một phần trong sự học mà thôi; vì như xây tường mới đắp được cái móng, còn phải tốn bao nhiêu vôi gạch nữa mới thành được cái tường chắc-chặn vững bền; lại vi như giống cây mới gieo được hạt giống, còn phải trải bao phen vun tưới nữa, mới thành được cái cây quả tốt hoa thơm. Xưa nay những bậc danh-nhân triết-sĩ trứ danh trong học-giới cũng nhiều, chưa thấy có một người nào mới bước chân ra khỏi nhà trường mà cả nghiệm nhiên tự-mệnh là một nhà đại học-vấn được. Ông Adam Smith là một nhà sinh-kế-học về thế kỷ thứ mười tám, đã tốt-nghiệp ở trường đại-học nước Anh, số học, triết-học, vật-lý-học, lịch-sử-học đều tinh thông cả, mà còn phải đi khắp đại-lục Âu-châu, truy tùy với các nhà thạc-học, tiềm-tâm nghiên-cứu hơn ba chục năm trời, mới thoát cảo được bộ sách nguyên-phủ (Recherche sur la nature et les causes de la richesse des nations) Ông Montesquieu là một tay pháp-lý-học đại-gia về thế-kỷ thứ mười tám tự bé chuyên trị về pháp-lý-học, phàm những chế-độ pháp điển các nước đều am-thục cả, mà còn phải lệ tinh khắc khổ, nghiên cứu các môn học, góp cái tinh lực hơn hai mươi năm trời, mới xuất bản được bộ sách « Vạn-pháp-tinh-lý» (Esprit des lois). Ông Darwin là một tay bác vật-học đại-gia về thế-kỷ thứ mười chín, đã tốt-nghiệp ở hai trường đại học, mà còn phải đáp tàu thám hiểm đi vòng mặt trái đất trong năm năm để thực-nghiệm cái tri-thức của mình, mới làm thành được bộ sách « Chủng-nguyên-luận » Origine des espèces). Ấy những bậc thiên-tài siêu-việt như mấy ông đó, mà lúc ra trường rồi, còn phải khổ công cầu học như thế, huống chi là người thường.

Cứ theo cái ý-kiến của phần nhiều người coi sự học là một cái thang tiến đạt cho mình, cốt mượn con đường học-vấn để đi tới cái địa-vị vinh-thân phì-gia là thôi, vậy thì tốt-nghiệp ở nhà trường tức là tốt-nghiệp cả một đời, không cần phải học cái gì nữa thật; nhưng cái mục-đích sự học có lẽ nào lại chỉ bèn mà thấp như thế hay sao? cái mục-đích sự học là cốt để khai phát cho cái năng lực người ta, tăng tiến cho cái tư-cách người ta. Cái năng-lực người ta không biết thế nào là hạn lượng, cái tư cách của người ta không biết thế nào là tuyệt phẩm, thì sự học cũng không biết đến đâu là cùng. Người ta như một loài kim, phải rèn đúc mài dũa luôn thì cái chất nó mới sắc mới nhọn, nếu để không thì chẳng bao lâu lắt gỉ ban mục nát ngay; cũng cùng một mảnh sắt mà thanh gươm bách chiến với con dao nhựa của khác nhau là bởi sao? là bởi cái công ma luyện vậy. Sự học tức là cái lợi-khí để ma-luyện người ta; muốn cho cái thân mình lúc nào cũng được sáng-sủa khôn-ngoan, thì sự học không một lúc nào bỏ được. Đức Khổng-tử là một vị thánh-sư trong học-giới Á-châu ta, ngài học suốt đời không biết chán. Nếu trong một đời người mà chỉ có cái công-phu học-vấn thiệp-liệp mấy năm ở nhà trường thì làm sao cho tri-thức rộng hơn ra, nhân-cách hay thêm lên được.

Vì cái mục-đích sự học, như trên kia đã nói, cốt là để khai phát cái năng-lực và tăng tiến cái tư-cách của mình, thì không cứ là đọc sách theo thầy mới là học, phàm cái gì có thể làm cho năng-lực ta được khai phát thêm, tư-cách ta được tăng tiến thêm, đều tức là những bài học có ích cho ta hết thảy; xem một bài báo nghe một câu chuyện, việc mình từng trải, bụng mình suy nghĩ, gương người trước, chuyện đời nay, cách ăn ở của người quanh mình, sự biến-thiên ở trong xã-hội, giao-du với những hiền-nhân quân-tử, lịch-duyệt qua những thế-thái nhân-tình, điều gì dở thì mình ngăn ngừa, điều gì hay thì mình bắt chước, so sánh các điều hơn điều thiệt, tìm kiếm ra lẽ nọ lẽ kia, tùy cái cảnh ngộ của mình, sự văn kiến của mình đâu mà chẳng là cái trường tiến đức tu-nghiệp của người hữu chí.

Anh em trong bạn thiếu niên tại xin đừng tưởng hết ở nhà trường là hết học rồi, mà vội đem những thì giờ quí báu của ta hư phí vào những cuộc chơi bời phóng-túng vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 22 Septembre 1926

Nước Pháp

Việc giao-tế với nước Đức

Có tin đích xác rằng MM. Briand và Stresemann có bàn đến việc rút trả binh ở đất Rhénanie, nhưng lại Sarre cho nước Đức, sự đem giao-dịch một phần của trái-lưu có đường hỏa-xa nước Đức làm của đảm-bảo, và do cái chương trình Dawes đặt ra trước đây. Các vấn đề ấy rất là phiền tạp, và rất là quan-trọng, nên chánh-phủ phải xem xét cẩn thận mới quyết đoán. Chánh-phủ lại xét sẽ các điều-kiện để có dịp tới đặt một bản giao-ước Pháp-Đức.

Nước Anh

Việc thợ mỏ

Hội-đồng trị-sự của hội liên-hiệp thợ mỏ đã ấn-định xong thư trả lời lại các khoản mới rồi của M. Baldwin Hội đồng không ưng điều định riêng từng hạt, nhưng đòi ấn-định chung cả toàn-quốc. Hội-đồng nói việc phân-tranh mà đăng-dai, cái lỗi nên quy vào chánh-phủ và các chủ mỏ. Nghe đâu ngày hôm qua các đại-biểu thợ mỏ đã đệ trình ông Baldwin các khoản mới.

Tây-ban nha

Việc đất Tanger

M. Primo de Rivera có nói cái vấn-đề đất Tanger có cơ giải-quyết được mọi việc như ý. Ông có nói chẳng là trong mười lăm ngày cuối tháng Novembre, các đại-biểu Tây ban-nha nước Pháp và nước Anh sẽ thương-nghị với nhau về việc ấy.

Hoa-kỳ

Cái nạn tàu bay

Các phi-hành-gia Fonck và Curtiss nói rằng cái nạn tàu bay mới rồi, là bởi một cái bánh xe phụ gẫy, nên không giữ được tay lái mà sinh ra tai-nạn.

Nhật-bản

Việc hoàng-gia

Hoàng-thái-tử Nhật-bản bị đau lại hẹn đến chiều ngày thứ năm 23 Septembre mới đi Tokio.

Hoàng-đế cho phép hoàng-tử Higashikuni lưu tại Paris một năm nữa.

Việc đóng tàu

Quan thượng-thư mới bộ tài-chánh lại vận-động với quan thủ tướng nước Nhật để thi-hành cái chương-trình đóng tàu phụ, mà xin thôi đừng tăng sĩ-tiền chi vào việc đại lệ cưỡng bách giáo-dục.

Hội Vạn quốc

Đại hội đồng

Ngày hôm nay, đại hội-đồng đã xét công việc của các tiểu ban. Đã xét đến các dân Hy lạp tị nạn. Hiện 700.000 người tị nạn đã được an nghiệp.

Đại hội-đồng đã ưng chuẩn công việc của hội-đồng quản-trị về việc chế tạo đạn-dược và khí-giới; lại ưng chuẩn công việc của ban coi về việc bán dâm-bà con trẻ.

Sau công đại hội-đồng ưng chuẩn công việc của ban tư vấn về việc trừ nha-phiến.

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Tin ngày 19 và 20 Septembre

Trương-tác-Lâm với Ngô-bội-Phu

Trương-tác-Xương và Dương-vũ-Đình có điện cho chính-phủ Bắc-kinh hay rằng Trương-tác-Lâm định ngày 21 septembre sẽ vào sửa quan đã bàn phương-pháp giúp Ngô-bội-Phu. Nhưng xem ra cái ý Trương vẫn còn dùng dằng chưa quyết hẳn.

Quân Quảng-đông ở Vũ-xương

Trưởng-giới-Thạch họ lệnh đánh gấp thành Vũ-xương, có cho tàu bay lượn trên không ném ba quả bom xuống, vì vậy nên trong thành có nhiều nơi bị cháy hại.

Các bưu-điện và các báo chí ở Hán-khẩu đều bị kiểm duyệt một cách rất nghiêm nhặt. Một viên ký-giả tờ Đại-hán báo có đăng một bài không lợi cho quân Quảng-đông, đã bị bắt và nghe đâu đã bị bắn.

Có tin rằng quân Ngô đã phải bỏ thành Vũ-xương mà chạy rồi.

Việc linh-sự tài phán

Sớm ngày 16 septembre đại-biểu 13 nước đã họp nghị, kết cục việc ấy vẫn không thành, vì các nước đều lấy lẽ rằng hiện nay các nhà quân-phiệt Trung-hoa sức cậy thế can thiệp vào việc tư-pháp, làm lắm điều hung ác, thì quyền linh-sự tài-phán không thể bỏ được.

Nước Nga với Quảng-đông

Nước Nga với Quảng-đông, riêng có cái cảm tình thân mật, nên công-sứ Nga là Karakhan ở Bắc kinh bị sự tuyệt phái bỏ về nước, lại được Trương-tỉnh-Giang điện mời xuống Quảng-đông.

(Dịch báo Tàn)

Giải đáp những điều pháp-luật

Có nhiều ngài gửi giấy hỏi về pháp luật thấy trả lời chậm trễ, thì có ý trách bản quán. Sự trách ấy bản quán xin chịu, song xin các ngài xét cho rằng, giấy gửi đến mỗi ngày nhiều quá không sao giải-đáp xuể được. Thiết tưởng mỗi ngày giải đáp một hay hai bài đã là nhiều lắm rồi ; vì công việc của bản quán không phải chỉ có một việc ấy mà thôi, mà vì phỏng có muốn giải đáp hết các bài hỏi nữa, thì một người chuyên việc cả ngày vị tất đã xuể. Vậy xin các ngài coi mục này cũng như một mục thường thức khác, có cái nghĩa ích lợi chung cho tất cả các bạn đọc báo, chứ đừng thấy chậm giải đáp riêng một ngài nào mà trách bản báo. Mong rằng các ngài lượng xét cho.

LỜI HỎI — Nhờ ngài làm ơn chỉ giáo hộ tôi hai việc như sau này :

1· Khi cha tôi mất có để lại một cái ấp và một cái nhà chưa kịp làm phân thư, mà tôi hãy còn mẹ già, mẹ già tôi bây giờ cũng có ruộng dưỡng lão.

Khi tôi đi vắng, mẹ già tôi cũng cho con bà ấy cứ tự-do bán cái nhà ấy, không cho anh em chúng tôi biết, và cả cái ấp thì mẹ già tôi cũng cho con cứ chiếm đoạt lấy hoa lợi.

Vậy thì tôi có thể làm thế nào để xin dự một phần vào đấy không, nhờ ngài chỉ giáo hộ.

2· Trong chúc thư cha tôi có chia cho tôi nhà ngói, mà bây giờ tôi không có, vậy muốn đòi cái nhà ấy thì làm thì nào? nhờ ngài chỉ giáo cho và tháng trước đây tôi có đơn ra huyện kêu thì ông huyện xử hòa.

LỜI ĐÁP. — 1· Lời hỏi của ông không được rõ, chỗ thì nói là chưa kịp làm phân thư, chỗ thì nói là đã có chúc thư rồi.

Cứ như lời ông nói trên ấy thì có cái ấp và cái nhà không có chúc-thư và lại một cái nhà về phần ông thì có chúc thư rồi, có phải không ?

Vậy cái ấp và cái nhà không có chúc thư mà chưa chia ấy phải là của chung tất cả các anh em ông, bất luận là con vợ cả hay con vợ bé, nhưng trong khi mẹ già ông còn sống thì các con không có phép đòi chia được, vì mẹ già ông được hưởng dụng mãi cho đến khi chết, trừ ra mẹ già ông có cho phép chia trước thì không kể. Đến khi mẹ già ông mất thì ông sẽ được một phần trong cái nhà và cái ấp ấy. Cái nhà mà mẹ già ông cùng các anh em ông đem bán đi thì không có phép bán vì là của chung tất cả các anh em ông. Vậy sự bán ấy là vô hiệu.

2· Cái nhà ngói ông nói đây, đã có chúc thư rồi thì là ký phần ông, chỉ việc chiếu chúc thư mà nhận lấy. Ông huyện xử hòa thế nào được vì việc ấy thuộc quyền tòa án tỉnh.

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	28 độ
13 giờ	31 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, mới tại kho	11.80
kho,	10 75
kho,	10 40
Thóc hạng nhất;	6 60
Bắp ngô	5 95

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Sept. 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 19$50

Thị giá quốc trái.

Ngày 21 Septembre 1926

3 %, hoàn đền		62 r. 75
3 1/2 % hoàn đền		53 r. 50
4 % vĩnh viễn	1917	43 r. 50
4 %	1918	43 .90
4 %	1920	621 00
5 % hoàn đền	1920	69 r. 00
6 %	1925	87 25

Ngày 23 Septembre 1926

3 %, vĩnh-viễn		48 f. 75
5 %	1915 1916	52 f. 80

Tàu tàu. — Tàu *Tonkin* đến ngày 26 septembre hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 25 septembre.

Hội-đồng chánh-phủ. — Ngày thứ tư 22 septembre hội đồng chánh-phủ đã họp hai kỳ đại hội đồng. Hội đồng ưng chuẩn việc thi hành các số chi tiêu về năm 1925, các bản dự toán của các xứ về năm 1927. Hội đồng đã bắt đầu xét số chi tiêu chung về các thứ ấn chỉ xuất.

Hội Bình-chiến năm nay. — Nghe nói quan Đốc-lý công Hội-đồng thành phố định rằng năm nay vì lụt lội thì hội Bình chiến không có làm trọng thể như mọi năm. Ngoại giả hội nhà binh như cuộc diễn binh thì chương trình hội chỉ có những trò chơi không tốn tiền mà thôi. Cuộc chăng đèn điện, cuộc thi xe hoa, bắt đầu làm quân cờ người, v. v. toàn là những trò tốn tiền thì sẽ bỏ đi hết. Như vậy thành phố cũng đỡ dành ít ra được hai nghìn rưỡi đồng để giúp cho các nhà bị lụt.

Quan Đốc-lý và hội-đồng thành-phố định như thế là phải lắm, thành-phố ta chẳng có ai vì không được xem chăng đèn, xem bắt ả đào đánh cờ người, xem bắt vịt, bắt dê mà lại trách bao giờ.

Hội-đồng cứu-tế. — Hội-đồng cứu tế đã họp tại nhà ông hội-trưởng bác-sĩ Le Roy des Barres ngày 21 septembre 1926.

Ông hội-trưởng có trình hội-đồng rằng ông đã phát đi 257 số quyên vừa ở Hanoi vừa ở các tỉnh và sau này các nhà quyên sẽ hỏi thì ông sẽ giao nữa. Nhân việc phát các số quyên ấy mà M. Domart là bảo-chế ở Hanoi có viết thư nói cho hội-đồng hay rằng ông ấy sẽ đi phát gạo lấy như hai năm về trước.

Hội-đồng cảm ơn tấm lòng hảo hiệp của ông và có gửi lời ngợi khen ông.

Ông hội-trưởng có trình hội-đồng rõ các thư từ ông đã gửi đi các tỉnh lụt về việc trợ cứu và các tỉnh không lụt về việc lập ra những hội-đồng hàng tỉnh cũng là những thư của các tỉnh ấy gửi về. Ông lại trình hội-đồng 15 những công việc của các tỉnh đã làm để giúp vào việc nghĩa này. Ông có đọc cho hội-đồng nghe các thư từ đã trao đổi với quan Đốc-lý Haiphong, ở Haiphong đã kết nên vận động về việc nghĩa này. Các nhà thân thương Trung-hoa ở thành-phố ấy mới quyên một chuyến mà đã được 6 330 đồng nay mai sẽ đem ký tại Ngân-hàng Đông-dương. Tòa Đốc lý Ba phong đã phát đi các số và các thương-gia 139 số quyên.

Ông hội-trưởng trình rằng trong kỳ hội đồng của hội cứu-tế tỉnh Bắc-giang mới rồi, M. Bonnafont là hội-viên có xin phép cho dân các tỉnh lụt được đẵn gỗ đẩy tre ở Bắc-giang để đem về làm nhà. Hội-đồng trung-ương Hanoi lấy ý-kiến ấy làm phải lắm, vậy xin hoan nghênh. Hội-đồng định rằng bao nhiêu đơn xin đẵn gỗ tre nứa của các tỉnh bị lụt gửi đến tại hội-đồng trung-ương sẽ thu tập lại cả và sẽ hỏi ý kiến các tỉnh có các vật liệu ấy mỗi tỉnh sẽ thể cho được bao nhiêu rồi sẽ định cái số cấp cho mỗi nhà là thế nào.

M. Eilles có gửi cho hội một bức thư đại-khái nói rằng việc phát gạo ở các tỉnh lụt là việc tối cần, vậy mà các tỉnh lụt lại hãy xin một cách rất bẩn-xỉn. Từ khi lụt đến nay mới phát đi có 190 tấn, vậy mà số dự-định của phủ Toàn-quyền sẽ cấp 1.000 tấn, ấy là chưa kể cái số 1000 tấn của hội-đồng trung-ương vừa mới mua xong. M. Eilles xin rằng hội-đồng các tỉnh cần đẩu bao nhiêu thì cứ viết số cho rõ, để trên này sẽ gửi đi ngay. Ông hội-trưởng trình rằng trong tờ thông-đạt cho các hội cứu tỉnh trước, ông đã gọi các hội viên hiệp xin gạo gửi cho các nhà bị lụt, vì rằng gạo trữ còn nhiều mà lại để cho các nhà bị lụt phải chịu đói thì rất là vô-lý.

Các ông hội-viên An-nam có trình hội-đồng rõ những miền nào dân không có gạo ăn thì ông hội-trưởng đã lập tức điện cho các hội-đồng các miền ấy hỏi xem cần đến bao nhiêu gạo tài nói cho biết.

Có mấy tỉnh bị lụt hỏi rằng có thể đong gạo ngay ở miền lụt và theo như giá gạo của hội-đồng trung-ương đã mua không, thì hội-đồng trung-ương định rằng, các tỉnh lụt hễ số tiền quyên ngay ở tỉnh mà được đủ-dật thì có thể lấy tiền ấy mà đong gạo được, nhưng phải trình hội-đồng trung-ương rõ về cái số gạo và giá gạo đong là bao nhiêu. Sau nữa cái cách ấy không thể cho phổ-thông được là vì hội-đồng trung-ương đã làm hợp-đồng rồi, thì gạo phải mua ở đấy.

Ông hội-trưởng trình rằng ở dân nước rất thì dân đã sẵy ngay, song muốn giúp dân sẵy chống thì kịp phải cần mọ cho người ta mới được.

Hội đồng Hưng-yên có xin 1.000 đồng để mua ma thì ông hội-trưởng đã gửi đi ngay. Hội-đồng đồng-thanh chuẩn-y và định rằng, hễ có tỉnh

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

bị lụt nào xin nữa thì cũng sẽ gửi ngay.

Trong số gạo tải đi Hưng-yên mới rồi thấy mất 367 kilos, thì hội-đồng bắt người vận-tải phải chịu.

Tin tức trong quan trường. — Hiện nay tại phủ Thống-sứ đương sắp đặt việc thuyên-chuyển các phủ huyện, nhất là về các miền vỡ đê năm nay:

Nghe chừng các phủ huyện phải đổi kỳ này phần nhiều là do cớ hộ đê bất lực mà phải đổi; vì trong dịp nước lên vừa rồi các quan sứ xét ra nhiều ông phủ huyện không thiết chi đến việc đê-điều cả, nên nay đổi đi cho biết lỗi mà sửa đổi. Lẽ ra việc đổi này đã bắt đầu từ tháng trước, nhưng sau lại hoãn chậm lại, để cho các ngài được cùng với dân lụt nếm cái mùi nước lụt là thế nào.

Thi bằng tú tài tây. — Sáng hôm nay tại trường Albert Sarraut đã có bảng yết tên các thí-sinh vào vấn đáp và các thí sinh trúng tuyển như sau này:

Phần thứ nhất

Được vào vấn đáp

Ban C

Melles d'Argence, Caillet.

Ban B

MM. Darlenve Nguyễn-viêm-Hải Poulenas, Ng-mạnh-Tường.

M Bùi-ngọc-Hiền. (Đã được vào kỳ trước).

Ban D

MM. Arnaud Lucien, Lê-sĩ-Biên, Ng-Bách, Plentot, Melle Grerès.

MM. Ng-văn-Hoan (đã được vào kỳ trước), Trần-mạnh-Hoan, Ng-bá-Bú, Lê-đình-Nac, Lê-văn-Kinh (đã được vào kỳ trước), Trương-xuân-Phát, Ng-duy-Nhất (đã được vào kỳ trước) Ung-Qua, Berat, Mlle Đỗ-thị-Sa, M. Ng-Thức.

Phần thứ hai

Ban Toán-học

Được trúng tuyển:

MM. Đào-văn-Tỷ, Hoàng-đình-Minh, Ngô-du-Trương đều được phê thứ hạng.

Số chi-phí về việc mật-thám. — Về năm 1926 này, số tiền chi-phí về việc mật-thám của toàn xứ Đông-dương trước định là 90 000 đồng bạc. Trong số ấy 40.000 đồng chi về việc mật-thám ở ngoài và 50 000 đồng chi về việc mật-thám ở trong nước, thì nay lại tăng thêm 45 000 đồng nữa, cộng là 135.000 đồng. Trong số ấy thì 42 500 đồng chi vào việc mật-thám ở ngoài và 92.500 đồng chi vào việc mật thám trong nước.

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này:

Ngày 1er février 1926 vào hồi trưa có hai người Khách tên là Wong Nhi tức Vang lện vào trọ nhà Lu-lao-Ngan tức Lao Then ở Na-Rai, làng Theteal Thủy tỉnh Hag'ang. Lao Then, định chiếm lấy thuốc phiện lậu ấy, Vào hồi 5 giờ chiều nó đến nhà Ng-văn-Sinh là quản dõng ở Lang-bình lại gặp cả Lư-văn Bang là lính dõng cũng ở đấy; nó xui hai đứa đón đường cướp lấy thuốc phiện ấy. Thoạt tiên hai đứa không nghe thì nó về. Nhưng vào hồi 7 giờ tối nó lại đến nói lại cho hai đứa nghe rồi vật nài nên hai đứa mới bằng lòng, rồi cùng nhau bàn định đón đường cướp lấy thuốc phiện.

Vào hồi 8 giờ tối Ng-văn-Sinh và Lư văn-Bang vác súng đi theo Lao Then. Tên này dặn dò hai đứa rồi qua sông về nhà để dẫn hai người Khách đi. Độ nửa đêm thì nó chở thuyền cho hai người Khách buôn thuốc phiện sang bên kia sông Lư giang, đến nơi thì hai người ấy lên bờ để về Hagiang. Khi hai người đi tới *kilomètre* 14 thì tên Sinh và tên Bang đứng sách dây độ mấy thước tây, giơ súng bắn trúng phải Wong Nhi chết ngay. Còn Lao Peun, thấy thế sợ đến tính mạng phải bỏ thuốc phiện chạy trốn vào rừng. Hai đứa liền khiêng xác Wong-Nhi bỏ xuống sông nhặt lấy thuốc phiện đem về nhà tên Sinh; Hôm sau Lao Then đến nhà tên Sinh để xem việc có thành không và để biết chừng số thuốc phiện cướp được là bao nhiêu, rồi lại đi luôn đến Hà-giang, để dò la xem việc án mạng ấy có ai biết không. Hôm 3 février tên Sinh và tên Hong cùng đến đó rồi đến ngày 4 février cùng với tên Sao Then trở về Lang-bình Hôm 5 février chúng hội họp ở nhà tên Sinh chia thuốc phiện cướp được với nhau.

Sao Lao Then nghe thấy người ta đồn rằng nó giết người Khách buôn thuốc phiện lậu, sợ tội trốn đi. Người ta tầm nã mãi đến ngày 27 février thì bắt được nó ở Xín-man, và cũng ngày ấy thì tìm được xác người bị hại ở sông gần Hà-giang. Sau xét ra bắt cả hai tên đồng đảng với Sao Then nữa.

Khi xét hỏi thì tên Sinh thú nhận ngay, còn tên Bằng và tên Lao Then thì cứ chối quanh.

Phần thuốc phiện của tên Sinh và tên Bồng thì khám thấy giấu ở chung quanh nhà; còn phần của tên Lao Then thì tìm đâu cũng không thấy.

* *

Ngày mai xử đến việc Phạm-bá-Rza giết vợ là Lê-thị-Đa.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học hiệu, 22 phố Lamblot sẽ, mở một lớp tối nữa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ ấy dạy ba buổi.

Học-phí mỗi tháng định như sau này:

Học một thứ chữ: 4 đồng

Học cả hai thứ chữ: 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Cái chết thốt nhiên của M. Bonnin. — Trước kia bản báo đã đăng tin M Bonnin buôn bán ở phố hàng Gai chết một cách thốt nhiên vì say thuốc phiện và sâm-banh tại một nhà phố hàng Hét và lúc trở về cùng đi với một người bạn Tây. Nay lại được tin quan Dự-thẩm vừa cho đòi người bạn ấy đến hỏi thì người ấy khai rằng lúc trở về, M. Bonnin xem ra dáng chỉ say vừa thôi. Có một điều lạ là người đi cùng M. Bonnin ấy chính lại là người trước kia đã đi với viên đội Lévy cũng vì say thuốc phiện mà chết ở một nhà phố Julien Blanc.

Ngạch thầy thuốc nhà binh. — M. M. Nguyễn-hữu-Mão, Nguyễn-ngọc-Trường, Nguyễn-đình-Hơn, đã được trúng tuyển kỳ thi vào học ban thầy thuốc nhà binh, ngày 21 Septembre 1926 vừa rồi.

Ngạch quan lại. — M. Phạm-ngọc-Dần thông phán tỉnh hạng nhì tỉnh Hưng-yên, nay bổ đi trợ-tá huyện Tiên-lữ.

M. Trịnh-xuân-Nùng, thông phán hạng nhì, trợ-tá huyện Tiên-lữ, nay đổi về thông phán tỉnh Hưng-yên.

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố hàng Cót, số 22. 5.888

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3002

Một cuộc chiếu bóng rất vui

Tại rạp CINÉMA PALACE Hanoi

Từ thứ tư 22 đến thứ ba 28 septembre 1926

BOUGLAS FAIRBANKS

Đóng trò

Chuyện « Ba người Ngự-lâm Pháo-thủ »

12 đoạn.

Vui xuốt trò, buồn cười tức bụng

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52.

GIÂY NÓI SỐ 236

3018.

Cũng vì cờ bạc mà làm liều. — Tên Bùi-tuấn-Bách, quán làng Bình-hồ, tổng Phú-xá, huyện Kim-động, tỉnh Hưng-yên, làm công cho một thương cục ở Haiphong từ năm 1921, vẫn được chủ là người Tây khen và tin cẩn lắm.

Đến ngày 4 Avril mới rồi chủ có mở thêm một hiệu ở Hanoi phố cửa Đông (Général Bichot) số 33 cho tên Bách lên thay quyền chủ, từ cuối tháng thì tính sổ đưa xuống Haiphong trình chủ.

Ngày 4 juillet, khi đến Haiphong thì tên Bách khai với chủ rằng quên một quyển sổ ở Hanoi. Chủ cho về để vài hôm sau lại mang cả các sổ xuống xét lại. Đến ngày 10 tên ấy khóa cửa hàng trốn đi mất. Có viết một bức thư gửi nhà giây thép mang lại hiệu ấy để khi chủ lên thì biết tin. Trong thư nói đi kiếm tiền giả chủ, hay là đi tìm minh và xin lỗi cùng ông chủ.

Sau người chủ phải nhờ người hàng xóm trèo qua tường sang, không thấy tên Bách trong hiệu, mới ở Haiphong lên soạn sổ sách, tính ra thiếu 1611$24 tức thì phát đơn đi kiện. Được ít lâu tên Bách lại viết thư cho chủ kể tình cảnh khổ sở vì trót thua cờ bạc ở các sòng bạc Hanoi mà ai ai cũng ra vào tự do. Việc này sở mật-thám Haiphong và Hanoi còn đang truy tầm.

Cải chính. — Trong danh sách các thí-sinh trúng tuyển vào trường « Kỹ-nghệ thực hành » Hanoi vừa rồi có tên cậu *Ng-văn-Giảng* về ban máy, đăng lầm là *Trần-văn-Giảng*, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Nhà đổ. — Vào hồi 4 giờ chiều ngày hôm qua một cái nhà ba gian bằng nửa lợp ngói ở đằng sau nhà số 79 phố Huế vì đã lâu ngày bị mục nát cho nên đổ ụp xuống, may người không can chi.

VÌ ĐI XA MÀ BÁN:

Xe ô tô « Citroen » 5 mã-lực chạy tốt lắm. Rất nhiều đồ phụ tùng. Bánh xe mới.

Hỏi tại M. Wohrer, ở hiệu Vũ-văn-An Hanoi.

5900

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Tại ga xe hỏa và bến tàu thủy. — Ngày hôm nay, 24 septembre 1926, số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này:

Tại ga xe hỏa

Số người đến:	48	người	Ấn
	2411	—	Á
Số người đi:	60	—	Ấn
	2886	—	Á

Tại bến tàu thủy

Số người đến:	1	người	lính
	500	—	Nam
Số người đi:	4	—	lính
	600	—	Nam

Nạn ô-tô. — Ngày hôm 22 vào hồi 5 giờ rưỡi ở phố hàng Vó, có một cái ô tô đi qua đè phải Trương duy-Sỹ làm phu đóng chai rượu bị thương thì đã đưa cho vào nhà thương. Cái ô-tô số T 830 do người sớp-phơ tên là Trịnh-Vinh cầm máy, cũng cùng lên một sở.

Tin sau cùng

Gió bão ở Hoa-kỳ

Trước đây gió bão ở Floride, nay lại lan sang hai châu láng diềng, tổn hại rất nhiều.

Việc trú binh ở nước Đức

Các báo đăng tin rằng theo như việc M. Briand và M. Von Hoesch điều đình với nhau, ở Genève, thì một vài đạo trú binh ở Rhénanie đã sắp sửa rút về.

Indopacifi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tình hình xóm chị em. — Nghe nói ở xóm chị em phố Hải-dương thấy bạn đồng phường xóm dưới bị cái ách tối 13 Septembre trước thì bèn họp đại hội đồng để lập khoản lại rất nghiêm và gọi những người chị em nào hay có thói « lẳng lơ » trách quở để tránh cái tiếng con sâu làm rầu nồi canh.

HƯƠNG-CANH (Vĩnh-yên)

Lại một người vì cứu người mà thiệt mệnh. — Vừa rồi ông *chef gare* Hương-canh, về đường xe lửa Hanoi — Laokay, nhân thấy khi xe đã bắt đầu chạy mạnh rồi, mà có 2 người hành khách cứ cố tình nhảy lên, liền chạy ra cản lại, kẻo sợ nguy hiểm đến tính mệnh. Chẳng may xẩy chân bị toa máy đè phải, dập mất một chân, và suốt mình bị thương tích nhiều lắm. Đem vào nhà thương Tháp-miếu thì chết, không cứu được. Tội nghiệp!

NINH-GIANG

Đường trẩy hội đền Tranh. — *Công ty Vĩnh-Tường Đoàn-đình-Thảo* tôi có lời bá cáo các quí-khách biết rằng: đường ô-tô Hải-dương — Ninh-giang bị lụt hư hỏng. hiện nay tôi đã thuê người chữa lại, đến ngày 19 tháng tám Annam này (25 septembre 1926) lại có ô-tô chạy như trước, đón khách các chuyến tàu Hanoi — Haiphong về Ninh-giang. Còn như các quí-khách ai trẩy hội *Đồng-Bình (Bát-hải)* hiệu tôi đã có canot, chạy đi về một ngày bốn chuyến rất tiện. Xin các quí-khách chiếu-cố cho, hiệu tôi cám ơn lắm. 5.898

BẮC-GIANG

Tại sao không đi học. — Về bài này, đăng trong số báo ra ngày 18 Septembre vừa rồi, là của một người khác lại gửi, chứ không phải của M. Lý-Thái. Vậy nay cải chính.

BẮC-NINH

Lời cảm tạ. — Lũ chúng tôi xin cúi đầu bái tạ các cụ, các ông, các bà cho lễ phúng-viếng, gửi giấy chia buồn và đi đưa đám, phu quân tôi, thân-phụ chúng tôi, nhạc phụ chúng tôi, tổ-phụ chúng tôi là:

M. NGUYỄN-THẾ-CANH

Thưởng-thụ đệ tam-đẳng Chương-mỹ Bội-tinh và các kim bội tinh

Thọ-chung tại tư-xá số nhà 63, đã làm lễ an-táng cất về núi Võ-sơn làng Đại-trang, hôm 16 tháng 8 ta (tức là ngày 22 septembre 1926 vừa rồi).

Trong khi tang-gia bối-rối, có điều gì sơ xuất, xin các cụ, các ông, các bà tha thứ cho.

Vị-vong-nhân: Trương-thị-Bá

Cô-tử: Nguyễn-thế-Bam, chánh cửu phẩm văn giai

Cô-tử: Nguyễn-văn-Kỳ, tùng cửu phẩm văn giai

Cô-tử: Nguyễn-thế-Vinh, sinh viên trường Bảo-hộ

Cô-nữ: Nguyễn-thị-Trai

» Nguyễn-thị-Ốc

» Nguyễn-thị-Chên

» Nguyễn-thị-Chính

» Nguyễn-thị-Trinh

Hôn: Nguyễn-thị-Cát

» Phạm-thị-Tăng

» Nguyễn-thị-Hòm

Tế tử: Nguyễn-đạt-Đạo, buôn bán

» Phạm-xuân-Cần —

» Nguyễn-Ninh, tham-tá tòa-sứ Hải-dương

» Phó đốc-Ước, giáo học trường Canh-nông

Và các thân nội ngoại đồng gia đằng cúi lạy.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Viện nhân-dân đại biểu đến thăm hội Nữ-công. — Ngày chủ nhật 13 vừa rồi hồi 4 giờ viện nhân dân đại biểu viện có đến thăm hội Nữ-công. Khi các ông ấy đến thì có bà chủ hội là bà Đạm-phương ra trọng tiếp rước vào ngồi, chia thứ vị chủ khách ngồi xong thì bà Đạm-phương đứng lên đọc một bài diễn văn, đoạn đến ông Hoàng-thúc-Kháng đọc một bài đáp tỏ ý mừng hội Nữ-công được thành lập.

Xong rồi thì bà lại chỉ cho các ông xem các công việc của học trò làm như là thêu thùa bánh trái v.v. Nghe đâu viện ấy có tặng cho hội một số tiền 50$ để mua sách vở và khí dụng cho học trò dùng, đâm đạo một hồi, hội có thiết một tiệc trà bánh do các học sanh làm mời các ông xơi.

Đoạn toàn viện và hội có đứng chụp một bức ảnh làm kỷ niệm cho hội, xong rồi giải tán.

Bài diễn văn của bà chủ hội lục đăng sau đây:

(Xem trang thứ ba cột thứ hai)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

TỰ Ý MUỐN BÁN

Có hai cái nhà hãy còn tốt ở phố nhà hỏa (Rue des Pipes) ăng chừng 600 m2 linh có cửa hàng rộng và đẹp, buôn bán nghề gì cũng tiện.

Hỏi tại số nhà 17, rue des Pipes.

5.896

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt: 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

ĐÁM CƯỚI NÊN ĐI Ô TÔ

Xưởng Aviat — Hanoi

Có cho thuê ô-tô lịch-sự 20$ một ngày Không kể tiền xăng, và tiền dầu hay 0 p. 20 một kilomètre, mà 200 km dĩ-thượng thì 0p.18 một cây.

Số 70

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sứ-giả vâng mệnh, đem sắc-mệnh đến chỗ thảo-am, vào thuật chuyện cho am-chủ biết. Am-chủ cùng *Cửu-muội* thương nghị rằng:

— Quan *Trương* thừa-tướng ở *U-châu* có sai sứ đem sắc mệnh đến triệu con, con có đi không?

Cửu-muội nói:

— Nếu quan thừa-tướng đã sai người đến triệu thì khi nào lại dám từ chối.

Am-chủ ngạc nhiên, gọi *Cửu-muội* vào phía sau am mà bảo rằng:

— Nàng là nữ-lưu, nếu bị chúng biết rõ cơ-mưu thì khó lòng mà bảo toàn được tính-mệnh, cớ sao nàng lại nhận đi.

Cửu-muội nói:

— Đội ơn sư phụ bấy lâu dung nạp, tấm lòng tử-tế, kể đáng muôn vàn. Nhưng tôi đi lần này là có ý muốn nhân cơ-hội để cứu cho anh tôi được thoát nạn.

Am-chủ nói:

— Nàng đi cũng nên phải cẩn thận lắm mới được!

Ngay ngày hôm ấy, *Cửu muội* cáo-từ am-chủ, rồi theo sứ-giả đi sang *U châu*, vào bái-yết *Trương-hoa* thừa-tướng.

Trương-hoa hỏi rằng:

— Tráng sĩ họ tên là gì? Quê-quán ở đâu? nên nói rõ để ta tâu với triều đình lục dụng.

Cửu-muội nói:

— Tôi quê ở *Thái nguyên*, tên gọi *Hồ nguyên*. Thuở nhỏ cũng có theo đòi học tập võ-nghệ, nhưng mấy phen ứng-cử không đỗ, mới phẫn chí mà bỏ đi tu. Vừa rồi quan thừa tướng cho người đến triệu, vậy phải vâng lệnh vào đây để bái-yết.

Trương-hoa trông thấy *Cửu-muội* diện-mạo khôi-ngô, nói năng lanh-lợi, rất lấy làm mừng-rỡ, liền sai người dọn một nơi tĩnh phòng để cho *Cửu-muội* ở.

Khi *Cửu-muội* đã lui ra rồi, *Trương-hoa* trở vào nhà trong, bàn với phu-nhân, muốn đem tiểu-thư là nàng *Nguyệt-anh*, để gả cho *Hồ-nguyên* (tức là *Cửu-muội*). Phu-nhân bằng lòng. Ngày hôm sau, *Trương-hoa* sai người nói với *Hồ-nguyên*.

Hồ-nguyên nói:

— Quan thừa-tướng có lòng thương như vậy thì còn gì hay bằng! nhưng hiện nay quân *Tống* còn đương xâm-phạm bờ-cõi. Cuộc binh-đao chưa yên, cứ như ý tôi thì tôi muốn lập được chút công-danh, bấy giờ sẽ xin vâng lệnh.

Trương thừa-tướng nghe nói phán rằng:

— Nếu vậy thì ta hãy tâu triều-đình sai đi đánh giặc để thử xem võ-nghệ của bầu thế nào.

Nói xong, liền sửa soạn mũ áo vào triều, tâu với *Tiêu thái-hậu* rằng:

— Muôn tâu thái-hậu kẻ hạ-thần mộ được một người tráng-sĩ võ-nghệ cao-cường, muốn vì triều-đình lập công, vậy dám xin thái-hậu phong chức cho để đi đánh quân *Tống*.

Tiêu thái-hậu chuẩn-tấu, tức thì phong cho *Hồ nguyên* làm chức đoàn-luyện-sứ ở *U châu*, sai đem năm nghìn quân ra trận để đánh giặc *Tiêu thiên-hựu*.

Hồ nguyên vâng mệnh lạy tạ lui ra, cáo-từ *Trương* thừa-tướng, rồi đem quân thẳng tới *Thiên-châu* để tương-hội với *Tiêu-thiên-hựu*.

Bấy giờ *Dương* ngũ-lang thúc quân tiến đánh, *Cửu-muội* (tức là *Hồ-nguyên*) vội-vàng mặc giáp lên ngựa, ra đứng ở trước hàng quân.

Cửu-muội quát to lên mà rằng:

— *Tống-tướng* kia! nên mau mau rút quân, may được khỏi chết, nếu không thì tất phải tru-lục vậy.

Dương ngũ lang ngồi trên mình ngựa, trông thấy *Cửu-muội*, giật mình kinh sợ, mà nghĩ thầm rằng: Quái lạ! không biết cớ sao hiền-muội ta lại đem quân ra đây, để cùng ta giao-chiến.

Cửu-muội sẽ ra hiệu cho *Dương* ngũ-lang biết rằng: Cứ nên giả cách thua chạy, rồi ta sẽ có mưu-kế. *Dương* ngũ-lang hiểu ý, tay cầm lưỡi búa, giả cách xông vào đánh *Cửu muội*.

Hai bên giao-chiến vừa được mấy hợp thì *Dương* ngũ lang lại giả cách thua, quay ngựa bỏ chạy. *Cửu-muội* đuổi theo độ mấy dặm đường, rồi thu quân về trại.

Có thám tử về báo với *Tiêu-thiên-hựu* rằng:

— Tân tướng-quân đại thắng quân *Tống*.

Tiêu thiên-hựu nghe báo, rất lấy làm bằng lòng, sai người mời vào trong trướng để bàn kế đánh *Tống*. Quân *Tiêu thiên-hựu* có người nhận được mặt *Cửu-muội*, liền mật bảo *Tiêu-thiên-hựu* rằng:

— Người ấy chính là người khi ở trong trại quân *Tống* đi sang đây để dòi xem thu-sếp *Dương* lục-lang đó, Quân nguyên soái nên phải đề phòng mới được.

Tiêu-thiên-hựu giật mình kinh sợ, sai người đến bắt *Hồ-nguyên* (tức là *Cửu-muội*). *Cửu-muội* không hiểu duyên cớ làm sao, liền nói:

— Tôi có cái công đánh đuổi quân *Tống*, cớ sao quân nguyên-soái lại sai người bắt tôi.

Tiêu thiên-hựu nói:

— Ngươi là tướng nhà họ *Dương* ở bên *Tống*, thế mà cả gan đến dám lừa dối ta.

Tiêu thiên-hựu tức thì truyền lệnh bắt *Cửu-muội* vào tù-xa giải về *U châu* nộp *Tiêu thái-hậu*. *Tiêu* thái-hậu tiếp được tờ tâu, gọi *Trương* thừa tướng vào hỏi.

Trương thừa-tướng tâu rằng:

— Muôn tâu thái-hậu! kẻ hạ thần nông quá tin, không biết thực giả thế nào. Vậy hãy xin bỏ giam, đợi khi bắt được *Dương* ngũ-lang, bấy giờ sẽ hành-hình một thể.

Tiêu thái-hậu chuẩn tấu, tức thì truyền lệnh hãy tạm giam *Hồ-nguyên* vào trong ngục. Tin ấy truyền đến Tam-quan, *Dương* ngũ-lang biết là *Cửu-muội* bị nạn, vội vàng họp các tướng để thương-nghị mưu kế.

Dương ngũ lang nói:

— Mới đây được tin lục lang vẫn về sợ, không ngờ *Cửu-muội* lại bị nạn, âu là ta phải đem quân đi cứu *Cửu-muội* trước.

Trần-lâm hỏi rằng:

— Chẳng hay tướng-quân có diệu kế chi, xin tuyên bố cho chúng tôi được biết.

Dương ngũ-lang nói:

— Đất *U châu* này phía hữu tiếp giáp với nước *Tây phiên*, bây giờ tôi cải dạng giả-cách làm người *Tây-phiên* để đem quân sang giáp *Liêu* rồi sẽ tùy cơ ứng biến, mới có thể cứu được *Cửu muội*.

Trần-lâm nói:

— Kế ấy rất diệu! Tướng quân đi trước, còn chúng tôi sẽ đem quân đi tiếp ứng sau.

Dương ngũ-lang sửa soạn đâu đấy rồi, liền kéo hiệu cờ *Tây-phiên*, đem quân bản-bộ thẳng tới *U châu*, sai người vào thông báo với *Tiêu* thái-hậu. *Tiêu* thái-hậu nghe tin có quan nguyên-soái bên nước *Tây-phiên* đem quân sang giúp, liền giáng chỉ cho vào hệ kiến.

Dương ngũ-lang vâng mệnh vào trước sân rồng, làm lễ triều bái. *Tiêu* thái-hậu nói:

— Tướng quân từ xa đem quân tới đây, khó nhọc biết bao, nước tôi không biết lấy gì mà báo đáp cho được.

Dương ngũ-lang nói:

— Vua nước *Tây-phiên* thấy quí-quốc cùng quân *Tống* giao-chiến, bấy lâu vẫn chưa phân thắng bại, vậy ngày nay có sai kẻ hạ-thần đem quân sang giúp.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

M. Madeleine, qui ne riait pas beaucoup plus souvent que Javert, se mit à rire.

— Comme maire ayant empiété sur la police?

— Comme ancien forçat

Le maire devint livide.

Javert, qui n'avait pas levé les yeux, continua:

— Je le croyais. Depuis longtemps j'avais des idées. Une ressemblance, des renseignements que vous avez fait prendre à Faverolles, votre force des reins, l'aventure du vieux Fauchelevent, votre adresse au tir, votre jambe qui traîne un peu, est-ce que je sais, moi? des bêtises! mais enfin je vous prenais pour un nommé Jean Valjean.

Un nommé?... Comment dites-vous ce nom-là?

Jean Valjean. C'est un forçat que j'avais vu il y a vingt ans quand j'étais adjudant-garde-chiourme à Toulon. En sortant du bagne, ce Jean Valjean avait, à ce qu'il paraît, volé chez un évêque, puis il avait commis un autre vol à main armée, dans un chemin public, sur un petit savoyard. Depuis huit ans il s'était dérobé, on ne sait comment, et on le cherchait. Moi je m'étais figuré... — Enfin j'ai fait cette chose! La colère m'a décidé, je vous ai dénoncé à la préfecture.

M. Madeleine, qui avait ressaisi le dossier depuis quelques instants, reprit avec un accent de parfaite indifférence:

— Et que vous a-t-on répondu?

— Que j'étais fou.

— Et bien?

— Et bien, on avait raison.

— C'est heureux que vous le connaissiez!

— Il le faut bien, puisque le véritable Jean Valjean est trouvé.

La feuille que tenait M. Madeleine lui échappa des mains, il leva la tête, regarda fixement Javert, et dit avec accent inexprimable: — Ah!

Javert poursuivit:

— Voilà ce que c'est, monsieur le maire. Il paraît qu'il y avait dans le pays, du côté d'Ailly-le-Haut-Clocher, une espèce de bonhomme qu'on appelait le père Champmathieu. C'était très misérable. On n'y faisait pas attention. Les gens là, on ne sait pas de quoi cela vit. Dernièrement, cet automne, le père Champmathieu a été arrêté pour un vol de pommes à cidre, chez... Enfin n'importe! Il y a eu vol, mur escaladé, branches de l'arbre cassées. On a arrêté mon Champmathieu. Il avait encore la branche de pommier à la main. On coffre le drôle. Jusqu'ici ce n'est pas beaucoup plus qu'une affaire correctionnelle. Mais voici qui est de la providence. La geôle étant en mauvais état, [illegible] de faire transférer Champmathieu à Arras où est la prison départementale. Dans cette prison d'Arras, il y a un ancien forçat nommé Brevet qui est détenu pour je ne sais quoi et qu'on a fait guichetier de chambrée parce qu'il se conduit bien. Monsieur le maire, Champmathieu n'est pas plus tôt débarqué que voilà Brevet qui s'écrie: Eh mais! je connais cet homme-là. C'est un fagot. Regardez-moi donc, bonhomme! Vous êtes Jean Valjean! — qui ça Jean Valjean? La Champmathieu joue l'étonné — Ne fais donc pas le sinvre, dit Brevet. Tu es Jean Valjean! Tu as été au bagne de Toulon. Il y a vingt ans. Nous y étions ensemble. — Le Champmathieu nie. Parbleu! vous comprenez. On approfondit. On me fouille cette aventure-là. Voici ce qu'on trouve: ce Champmathieu, il y a une trentaine d'années, a été ouvrier émondeur d'arbres dans plusieurs pays, notamment à Faverolles. Là on perd sa trace. Longtemps après, on le revoit en Auvergne, puis à Paris, où il dit avoir été charron et avoir eu une fille blanchisseuse, mais cela n'est pas prouvé; enfin dans ce pays-ci. Or, avant d'aller au bagne pour vol qualifié, qu'était Jean Valjean? émondeur. Où? A Faverolles. Autre fait. Ce Valjean s'appelait de son nom de baptême Jean et sa mère se nommait de son nom de famille Mathieu. Quoi de plus naturel que de penser qu'en sortant du bagne il aura pris le nom de sa mère pour se cacher et se sera fait appeler Jean Mathieu? Il va en Auvergne. De Jean la prononciation du pays fait Chan, on l'appelle Chan Mathieu. Notre homme se laisse faire et le voilà transformé en Champmathieu. Vous me suivez, n'est-ce pas? On s'informe à Faverolles. La famille de Jean Valjean n'y est plus. On ne sait plus où elle est. Vous savez, dans ces classes-là, il y a souvent de ces évanouissements d'une famille. On cherche, on ne trouve plus rien. Ces gens-là, quand ce n'est pas de la boue, c'est de la poussière. Et puis, comme le commencement de ces histoires date de trente ans, il n'y a plus personne à Faverolles qui ait connu Jean Valjean. On s'informe à Toulon. Avec Brevet, il n'y a plus que deux forçats qui aient vu Jean Valjean. Ce sont les condamnés à vie Cochepaille et Chenildieu. On les extrait du bagne et on les fait venir. On les confronte au prétendu Champmathieu. Ils n'hésitent pas. Pour eux comme pour Brevet, c'est Jean Valjean. Même âge, il a cinquante-quatre ans, même taille, même air, même homme enfin. C'est lui, c'est en ce moment-là même que j'envoyais ma dénonciation à la préfecture de Paris. On me répond que je perds l'esprit et que Jean Valjean est à Arras au pouvoir de la justice. Vous concevez si cela m'étonne, moi qui croyais tenir ici ce même Jean Valjean! j'écris à M le juge d'instruction. Il me fait venir, on m'amène le Champmathieu...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XI-bản tiểu-thuyết của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Ông *Madeleine* vốn tính cũng ít cười như *Javert*, nghe câu ấy cũng phải cười mà hỏi:

—Ông tổ-giác tôi là thị-trưởng mà lại xâm vào quyền-hạn của bên cảnh-sát phải không?

—Không, bẩm tôi tổ-giác quan thị-trưởng xưa đã can-án phải đi đầy.

Ông thị-trưởng tái mặt.

Javert vẫn cứ cổ không nom thấy, nói luôn câu chuyện.

— Bẩm vốn tôi vẫn yên-trí như vậy. Trước đã lâu tôi nguyên vẫn có tính nghi. Dáng người tương-tự, vả lại thấy quan thị-trưởng có tư giấy hỏi-han tin-tức ở *Faverolles*, sức quan thị-trưởng khỏe lạ, cái chuyện lão *Fauchelevent* bị xe cán cái tài bắn súng của quan thị-trưởng, cái chân quan thị-trưởng đi hơi kéo lê, lại còn những cái nhảm-nhí gì nữa tôi biết đâu, nó khiến cho tôi ngờ quan thị-trưởng chính là một đứa trọng-tội cũ, tên là *Jean Valjean*.

—Tên? . . . Ông nói tên gì?

—*Jean Valjean*. Đó là tên một thằng trọng-phạm mà tôi biết đã từ hai-mươi năm về trước, bấy-giờ tôi còn đóng phó-quản thủ-ngục ở *Toulon*. Tên *Jean Valjean* ấy khi đã được mãn-hạn tù ra về, lại ăn-trộm ở nhà một ông giám-mục, rồi đi dọc-đường lại còn ăn-cướp của một đứa con-nít người xứ *Savoie*. Đã tám năm nay, tên ấy trốn đâu mất, tìm mãi không thấy. Bẩm thế tôi lại cứ nghĩ. . . . . Sau tôi có trội-tộ cử-hành nên thủ-đoạn ấy! Cũng là vì tôi cả giận, tôi mới tổ-giác quan thị-trưởng tại bộ cảnh-sát.

Ông *Madeleine* nguyên đương ngồi xét một tập hồ-sơ, ngừng lại mà nghe *Javert* nói chuyện, giật mình trong một vài phút rồi lại tự-chủ được, vừa nghe chuyện vừa cứ giở giấy-má ra xem như trước, *Javert* nói xong câu ấy, thì ông điềm-đạm mà hỏi:

—Thế ở bộ xét ra làm sao?

—Bộ bảo rằng tôi điên.

—Vậy à?

—Mà tôi điên thật.

—May mà ông lại biết mình.

—Bẩm, không chịu mình là điên sao được, bởi vì chính tên *Jean Valjean* đã bắt được rồi.

Ông *Madeleine* tay đương cầm tờ giấy để rơi xuống đất, ông ngẩng mặt lên, nhìn vào tận mặt *Javert*, rồi lên một giọng rất ngộ mà thét lên một tiếng:

—A!

Javert cứ nói:

—Bẩm dầu đuôi như thế. Nghe về vùng này, ở về phía *Ailly-le-Haut-Clocher*, một lão tên gọi là thằng-cha *Champmathieu*. Vốn lão nghèo-khổ lắm, không ai nghĩ đến. Những quân ấy còn ai mà biết nó làm gì có ăn nữa. Mới đây, mới ngày mùa thu vừa rồi, thằng-cha đó bị bắt, về tội ăn-trộm táo làm rượu-chát ở nhà tên. . . . . tôi quên mất tên nhà sư-chủ, nhưng không cần gì! Cái ăn-trộm ấy, đủ cả trèo tường, bẻ cành cây. Họ mới bắt gã *Champmathieu*, thì nó hãy còn cầm cả một cành táo ở tay. Họ giam nó lại. Câu chuyện cho [illegible] trong-tội thường mà thôi. Nhưng câu chuyện sau này thì thật là một việc có trời lun-đùi. Số-là nhà ngục đồn nát, quan sở-thẩm bèn nghị đi tên ấy sang nhà ngục của phủ-hạt ở *Arras*. Tại nhà ngục ở *Arras* đó, có một tên *Brevet*, nguyên cũng đã phải đi đầy, giờ không biết can án gì, lại phải bắt giam ở đó, tên ấy tính-hạnh ngoan lành, quan lại cho làm cai giữ cửa phòng trong ngục. Tên *Champmathieu* vừa bị dẫn đến, thì *Brevet* reo lên: Ô này! thằng này tớ quen. Cũng bọn đi đầy năm xưa đây mà! Nhìn tớ, mày! Chính mày là *Jean Valjean* đây rồi! — *Jean Valjean*! Ai là *Jean Valjean*? Thằng cha ấy làm ra bộ ngơ-ngẩn mà hỏi như thế. *Brevet* bảo nó: Mày đừng vờ nữa, chính mày là *Jean Valjean*. Trước mày phải đầy ở *Toulon*; đã hai-mươi năm nay rồi. Tao với mày cùng phải đầy một lớp với nhau. *Champmathieu* chối lấy được. Lạ gì, quân chúng nó sợ nặng tội cho nên nhứt-định chối. Quan tra-xét kĩ, về sau nó ra thế này. Nguyên đã ba-mươi năm về trước, thằng *Champmathieu* này làm nghề xén lá cây ở mấy nơi, nhứt là ở *Faverolles*. Đến nơi ấy thì tìm không thấy dấu-vết gì nữa. Mãi về sau lại thấy nó ở miền *Auvergne*, rồi lại thấy nó ở *Paris*, nó khai rằng nó đã làm thợ đóng xe ở kinh-thành, và nó đã sinh được một đứa con-gái làm thợ giặt, nhưng không có gì làm tang-chứng cả; sau cùng nó đã đến làm ăn ở xứ này. Xét ra tên *Jean Valjean*, trước khi phải đi đầy, vì tội ăn-trộm có phá cửa người ta, quả nó cũng đã đi xén lá cây. Ở đâu? Chính cũng ở *Faverolles*. Lại một lẽ nữa. Tên *Jean Valjean*, vốn tên thánh nó là *Jean* mà tên họ mẹ nó thì là *Mathieu*. Lạ gì, nó ở từ ra thì nó đội tên mẹ để cho dễ trốn tránh. Tự xưng danh-hiệu là *Jean Mathieu*. Kể đến khi nó đến đất *Auvergne*, ở đó *Jean* tiếng bản-thổ đọc là *Chan*, tên nó lại thành ra *Chan Mathieu*. Nó cứ để vậy cho người ta gọi sai tên nó đi như thế, dần-dần tên nó thành ra *Champmathieu*. Bẩm tôi nói, ông đã nghe rõ "quyền-hạ chưa? Đã có tư đi xét hỏi ở *Faverolles* thì hồng có ai là tông-tích *Jean Valjean* ở độ nữa. Không còn ai biết họ-hàng nhà nó ở đâu nữa. Quan-lớn là gì, rong đám hạ-lưu chúng nó, nhiều khi có những việc cả một họ biến đi đâu hết, không còn nổng nào nữa thế. Tìm mãi cũng chẳng thấy gì nữa. Thì ra những đồ chúng nó, phi không phải là bùn thì là bụi. Vả cái chuyện của nó sợ-hãi đã từ ba-mươi năm về trước, thì trách nào ở *Faverolles* không còn ai là người có quen-biết đến tên *Jean Valjean* nữa. Lại tư hỏi ở nhà ngục *Toulon*, thì ngoại-giả tên *Brevet*, duy chỉ còn có hai đứa nữa biết thằng *Jean Valjean* mà thôi, là hai thằng phải đầy chung-thân, thằng *Cochepaille* và thằng *Chenildieu*. Đem hai thằng ấy đến *Arras* đối cứu với cái thằng giả-danh là *Champmathieu* thì chúng nó nhận ra ngay, chính phải là thằng *Jean Valjean*. Tuổi cũng trạc ấy, năm-mươi-tư, mình-mẩy cũng cao như thế, dáng-điệu cũng thế, người cũng y như, chính-thị là nó. Đương lúc ấy thì tôi làm giấy tổ-giác gửi cho quan tổng-trưởng bộ cảnh-sát. Bộ trả lời ngay rằng tôi hóa rồ, bởi vì tên *Jean Valjean* hiện giam ở *Arras*. Tôi lấy làm lạ, mình-dinh-ninh vẫn tưởng nắm được *Jean Valjean* ở đây rồi. Tôi bèn viết thư cho quan sở-thẩm. Ngài bèn đòi tôi đến rồi sai đem tên *Champmathieu* ra cho tôi nhìn mặt. . . . . *(Còn nữa)*.

Luyện tập quốc-văn

Một câu chuyện nên ngẫm nghĩ

Trên con đường H. R. hai bên cây cối xanh tốt, lững-thững một chàng trạc độ đôi mươi, mặt mũi khôi ngô, dong nghỉ dáng-điệu có vẻ nho-phong, tay cầm ô, tay cắp sách. Không biết chàng du học hay hành-dịch nơi nào? Hôm nào cũng cứ hai buổi đi, lại hai buổi về. Ký giả lưu-tâm muốn biết rõ sự nghiệp của chàng.

Một hôm chủ nhật, trời văn nồng bức quá, không thể chịu được, thấy bên ngoài hây hẩy nhất nam-phong, liền ra hàng mát dưới bóng cây trước cửa. May sao cũng lại thấy chàng đang-đỉnh đi qua cửa đền. Ký-giả chào chàng thì chàng chào lại một cách rất lễ-phép. Sau lại hỏi chàng rằng: «Cậu làm gì ở đâu mà tôi thấy ông thấy cậu hay đi về ở con đường H R?

Chàng đáp: Thưa ông, tôi người ở V. T. thuộc tỉnh P. T. về đây học nghề. — Nói chuyện được vài câu thì thấy bui bay nhiều lắm, bèn mời chàng vào nhà xơi nước và nói chuyện. Chàng từ chối mà rằng: Tôi vẫn xưa nay không quen biết ông, hôm nay nhân đi mát mẫn nhiên gặp, ông quá yêu hỏi trai-lơ đã là may cho tôi lắm, có dẫn lại phiền ông tiếp-đãi, xin ông miễn cho. — Tôi trông cậu là người học-thức, sao không suy đến câu «Tứ hải giai huynh đệ» lại chấp nê những sự nhỏ nhen. Và lại chúng ta là con cháu Hồng-Lạc cả kia mà.

Chàng ta bất đắc-dĩ mà bước vào. Pha nước uống xong, lại hỏi chàng rằng: Sao cậu không cố học mà tiến lên bậc quan thanh, quan phán, sao lại học nghề mà cực-khổ thân hình. Và lại tôi xem thấy phần nhiều những thiếu-niên Nam Việt ở nơi đô hội này đua nhau ăn vận lịch-sự lắm, mà cậu thanh-đạm quá thế, lúc nào cũng áo vải thâm, giầy da lộn, sao cậu lại không sắm bộ sành-sanh mà dáng.

— Thưa ông, ông dạy thế cũng phải. Ai lại không thích cái địa-vị quan sang chức-trọng, ăn vận bảnh bao, có ít tội gì mà theo nghề thuyền thợ cho lao lực khổ thân, vận áo vải cho hèn bạ thân thể. Nhưng ông nói lý cho rằng «K ông có nghề gì là [illegible] Il n'y a pas de sot métier, il n'y a que de sottes gens.» Vả chăng các nghề ta làm phân ra làm hai hạng, hạng làm bằng trí não, hạng làm bằng tay chân, mà hạng nào cũng vẻ vang cả. Ông khỏi xem tiên-triết có câu «nhất nghệ tinh, nhất thân vinh» hay sao? Và trong nước mà có nhiều người xu hướng về công nghệ thì nước mới được thịnh, dân mới được giàu. Ta xem như các nước bên Âu, bên Mỹ phú cường biết bao, ấy cũng nhờ về cái mánh lực kỹ-nghệ cả. Hễ ông chủ nước mình dân số chẳng được bao nhiêu, đất cày cấy đã hẹp mà ruộng bỏ hoang nhiều, trừng nói lại lắm, không ai hết khai khẩn. Nay có nước Đại-pháp sang bảo hộ, nào là lập trường kỹ-nghệ, dựng sở canh-nông, mở ra nhà học nọ, trường học kia để dạy bảo nghề-nghiệp cho nước mình. Tôi thiết tưởng như trình-độ nước mình ngày nay, trừ một số ít người thông minh thì tuấn ra, còn cứ nên theo nghề lại hơn học chữ.

Còn như ông bảo tôi; sao không ăn mặc lịch-sự; xin ông xét cho rằng: «Y phục xứng kỳ đức» miễn là mình có ích quốc lợi dân, sá chi nỗ bảnh bao là hơn. «Tốt danh hơn lành áo»; những người mà ông vẫn thường trông thấy phong-nhã ở ngoài phố, người thì vận ăn-p:ực, kẻ nam-trang trông thực bánh-bao xuất sắc!

Chao ôi! ông còn lạ gì những bọn ấy nữa. Phần nhiều là những kẻ ăn đứng, những phường vô nghề, chỉ làm bộ sành sỏi cho tuột ngoại mục để đi lố-lăng với những người nga-tiện, cùng những bọn phụ nữ lẳng-nhẳng. Bọn ấy ta thường gọi là phường công-tử bột. Tay bế ngoại bì bóng bẩy mà trong có thực đâu nữa.

Tôi bây giờ còn đang nhờ cha mẹ cho ăn cho học, phải cố luyện tập cho nghề-nghiệp được xảo-thông, mà giúp việc trong nội mai sau.

Xin ông lượng xét xem những lời tôi nói có phải không?

— Cậu nói rất phải và bợp lẽ lắm. Tôi chưa từng thấy ai có chí lớn như cậu.

Gà lúc ấy chuông đồng-hồ điểm 6 giờ chiều; chàng cáo từ, tôi tiễn chân ra cửa và dặn với: Khi nào thong thả mời cậu lại chơi. Rồi quay vào đọc án, tâm tình còn để vào những câu trà-truyện. Nghe mấy lời cần-tận ấy nối mà mình đã ý hợp tâm đầu; cậu tuy ít tuổi mà đã có lòng lo ích quốc lợi dân khá hèn, cậu này sau sẽ trở nên một người có ích cho nhà cho nước, chứ không phải là phải một đâu!

Nước-Nam. Đinh-văn-Thư

NHÀ BÁ-CHƯỜNG
Tức là hiệu Bảo-chế MONNIER
54, Phố Paul-Bert, Hanoi.
Bệnh đi rồi, sưng đã dậy, đau đã khỏi, ăn không ngon, ngủ không yên phải tiêu. Có thể mình ra nhiều bệnh khác nữa. Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:
Elixir Tridigestif
Guérit Paurésthie, Diarrhée et Dysenterie.
Giá mỗi chai: 1 $ 40
Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi
3020

Hiệu kim-hoàn
HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chế-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vững tàng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại cửa hiệu, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3022

DELEULE & DETOUILLON
6, Phố hàng Trống, Hanoi
Qui-khách nên mua xe đạp hượng hạng mà giá lại rẻ không ăn bằng
XE-ĐẠP TERROT:
Thượng hảo hạng . . . . . 62 $ 00
Hạng đi đường xa B. . . . . 52 . 00
Hạng đi đường xa A. . . . . 50 . 00
XE-ĐẠP ALCYON:
Thượng hảo hạng . . . . . 60 . 00
Hạng đi chơi . . . . . 52 . 00
Hạng đi đường xa. . . . . 45 . 00
XE-ĐẠP «DRAGON D'OR» 40 . 00
3036

忠孝節義女
Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ-nữ
I. — Song-phượng kỳ-duyên (sự-tích Chiêu-Quân công Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá 0 $ 90
II. — Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá . . . . . 0 , 90
III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn: Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá . . . . . 0 , 90
Thư và mandat xin gửi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC,
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN, Hanoi. 3049

CASQUES
EN
LIÈGE
BAS aux PRIX les PLUS BAS
HAI-CHINH
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi
3013

CUỘC THI Ô-TÔ TRUNG BẮC-KỲ
Xe ô-tô 12 c.v. ROLLAND-PILAIN
Khởi-hanh ngày 5 Juin hồi 13 giờ
tới ngày 6 Juin hồi 11 giờ 6
Đi đường cả thảy mất 22 giờ 6
Kể cả lúc qua đò, lúc đỗ, lúc lấy dầu, lấy nước
Đồ đồng mỗi giờ được 59 km.
Nhanh hơn lần trước được 3 giờ 6.
Đi nhanh như thế là nhờ cả dầu Spidoléine rất tốt, và đèn Marchal rất sáng.

Đọc Và Phổ Hùng Cựu Hồ Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

La carrière des lettres

(Suite)

Il y a dans Paris un grand nombre de petites sociétés où préside toujours quelque femme qui, dans le déclin de sa beauté, fait briller l'aurore de son esprit. Un ou deux hommes de lettres sont les premiers ministres de ce petit royaume. Si vous négligez d'être au rang des courtisans, vous êtes celui des ennemis, et on vous écrase. Cependant malgré votre mérite, vous vieillissez dans l'opprobre et dans la misère. Les places destinées aux gens de lettres sont données à l'intrigue, non au talent. Ce sera un précepteur qui, par le moyen de la mère de son élève, emportera un poste que vous n'oserez pas seulement regarder. Le parasite d'un courtisan vous enlèvera l'emploi auquel vous êtes propre.

Que le hasard vous amène dans une compagnie où il se trouvera quelqu'un de ces auteurs réprouvés du public, ou de ces demi-savants qui n'est pas même assez de mérite pour être de médiocres auteurs, mais qui aura quelque place ou qui sera intrus dans quelque corps ; vous sentirez, par la supériorité qu'il affectera sur vous, que vous êtes justement dans le dernier degré du genre humain.

Au bout de quarante ans de travail, vous vous résolvez à chercher par les cabales ce qu'on ne donne jamais au mérite seul ; vous intriguez comme les autres pour entrer dans l'Académie française, et pour avoir le prononcer, d'une voix cassée, à votre réception, un compliment qui le lendemain sera oublié pour jamais. Cette Académie française est l'objet secret des vœux de tous les gens de lettres : c'est une maîtresse contre laquelle tous les épigrammes jusqu'à ce qu'ils aient obtenu des faveurs, et qu'ils négligent dès qu'ils en ont la possession.

Il n'est pas étonnant qu'ils désirent d'entrer dans un corps où il y a toujours du mérite, et dont ils espèrent, quoique assez vainement d'être protégés. Mais vous me demanderez pourquoi ils en disent tous tant de mal jusqu'à ce qu'ils y soient admis, et pourquoi le public, qui respecte assez l'Académie des Sciences, ménage si peu l'Académie française. C'est que les travaux de l'Académie française sont exposés aux yeux du grand nombre, et les autres sont voilés. Chaque Français croit savoir sa langue, et se pique d'avoir du goût ; mais il ne se pique pas d'être physicien. Les mathématiques servent toujours pour la nation en général une espèce de mystère, et par conséquent quelque chose de respectable. Des équations algébriques ne donnent de prise ni à l'épigramme, ni à la chanson, ni à l'envie; mais on juge durement ces énormes recueils de vers médiocres, de compliments, de harangues, et ces éloges qui sont quelquefois aussi faux que l'éloquence avec laquelle on les débite. On est fâché de voir la devise de l'*immortalité* à la tête de tant de déclamations, qui n'annoncent rien d'éternel que l'oubli auquel elles sont condamnées.

Il est très certain que l'Académie française pourrait servir à fixer le goût de la nation, Il y a qu'à lire *Remarque sur le Cid* ; la jalousie du cardinal de Richelieu a produit au moins ce bon effet. Quelques ouvrages dans ce genre servaient d'une utilité sensible. On les demande depuis cent années au seul corps dont ils puissent émaner avec fruit et bienséance. On se plaint que la moitié des académiciens soit composée de seigneurs qui n'assistent jamais aux assemblées, et que, dans l'autre moitié, il se trouve à peine huit ou neuf gens de lettres qui soient assidus. L'Académie est souvent négligée par ses propres membres. Cependant à peine un des quarante a-t-il rendu les derniers soupirs, [illegible] dix concurrents se présentent; un évêque n'est pas plus brigué : on court en poste à Versailles, on fait parler toutes les femmes, on fait agir tous les intrigants ; on fait mouvoir tous les ressorts : des haines violents sont souvent le fruit de ces démarches. La principale origine de ces horribles complets qui ont perdu à jamais le célèbre et malheureux Rousseau, vient de ce qu'il manqua la place qu'il briguait à l'Académie. Obtenez-vous cette préférence sur vos rivaux, votre bonheur n'est bientôt qu'un fantôme; essuyez-vous un refus, votre affliction est réelle. On pourrait mettre sur la tombe de presque tous les gens de lettres :

Ci-gît au bord de l'Hippocrène
Un mortel longtemps abusé,
Pour vivre pauvre et méprisé,
Il se donna bien de la peine.

Quel est le but de ce long sermon que je vous fais ? est-ce de vous détourner de la route de la littérature ? Non ; je ne m'oppose point ainsi à la destinée ; je vous exhorte seulement à la patience.

Voltaire

Cái nghiệp văn-chương

(Tiếp theo)

Ở kinh-thành Paris có vô số là các hội nho-nhỏ, chủ-trương do mấy vị phu-nhân, nhan-sắc đã tà-tà xế bóng, nơi làm cho lấp-lánh cái buổi lê-minh của tri-xảo mình ra. Một hai kẻ tu-mi văn-sĩ vào làm tể-tướng thượng-thư trong cái tiểu-quốc ấy. Nếu ngô-huynh lười chẳng chịu luồn cúi vào làm thần-hạ bọn ấy, thì ngô-huynh sẽ là vào đẳng thù-nghịch, bấy giờ họ sẽ đè bẹp ngô huynh. Thành-thử dù tài-đức ngô-huynh thế nào mặc lòng, ngô-huynh cũng đ nh chịu chết già trong cái cảnh nhục nhã khốn-cùng mà thôi. Những cái địa-vị đáng-số về phần những bậc văn-nhân thì đều đề cho những quân sàm-nguỵ chử có đề cho những kẻ có tài-năng đâu. Cái địa-vị mà ngô-huynh thật chẳng dám nhòm, sẽ về tay một người phụ-đạo nhờ ngón khôn-khéo của bà mẹ đứa học-trò mình mà cướp được. Người ăn-hại kia của một kẻ ninh-thần sẽ cướp mất cái địa-vị thật đích-đáng cho ngô-huynh.

Sự tình-cờ đắt đưa ngô-huynh vào cái phái nào gặp một anh trong bọn trước-giả đã bị thiên-hạ dường dấy, hay một bậc bác-học nửa mùa tài không đáng là một tay trứ-giả mạt hạng, nhưng mà nó có chút địa-vị ở đời, hay là nó chiếm được chút ngói-thứ gì trong bộ thư nào đó; nó lên mặt trịch-thượng với ngô-huynh, làm cho ngô-huynh thấy ngay rằng thân-phận mình thật đứng vào cái hàng cùng-rốt trong nhân-loại vậy.

Đăng-đẳng bốn mươi năm trời vất-vả, bấy giờ ngô-huynh mới quyết kiếm lụi để cầu lấy cái xưa nay chỉ dành phần cho bậc chân-tài thôi; ngô-huynh cũng lại mưu-mô như mọi kẻ khác để bước chân vào viện Hàn-lâm, rồi đến bữa tiệp-rước ngô-huynh, ngô-huynh mới lên giọng lẩy-bẩy đã kém hơi mà đọc một bài diễn thuyết, bài diễn-thuyết ấy, bước sang hôm sau là ai nấy đã quên bẵng hẳn rồi. Cái viện Hàn-lâm thật là cái mồ-mong-mỏi bi-mật của hết thảy các

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Kiếp đoạn trường

(Tiếp theo)

VIII

Bạng dạ tiểu nhân
Biêm người thục nữ

Cô Bích-lan ở nhà ông được hai tuần, trên hòa dưới thuận, chẳng bỗ đâu kia tiếng nọ, cô đối với ông bà chỉ cung kính, nên ông bà lại thương cô lắm.

Một hôm, ông Thiện nói với cô rằng : « Này con, nay thầy mẹ rất « tình con đi, thầy mẹ lấy làm đau « lòng lắm, vả chăng, con ở nhà thầy « mẹ đây đã khá lâu, ngộ có điều « kia tiếng nọ chẳng, vậy nay thầy « mẹ muốn hỏi ý kiến con, con nghĩ « thế nào ? ».

Cô Bích-lan nghe câu nói, trong bụng thẹn thúc, thưa rằng : « Lậy « cả lậy mẹ, nay con nhờ ở cửa thầy « mẹ lâm lâm, nhưng con còn e mẫu « tử tân con ở nhà mong đợi, vậy dám « phiền thầy mẹ đăng bộ lên báo « chương, để mẫu thân con ở nhà « sai gia-nhân đến đón, về đường « sá xa xôi, có người chỉ đường dẫn « lối cho thì cũng hơn. »

Ông Thiện nghe cô nói, cũng bằng lòng, lập tức đăng lên báo chương, mấy hàng cáo bạch sau này : « Tuna « ông bà biết rõ : Cách 2 tuần đây, « gặp đêm mọ, tôi có lấp một người « thiếu nữ, theo sau một gã buôn « người, tôi thấy vậy biết ngay kẻ gian « của kẻ tiền nhân, tôi gần lại, quả « gian mưu kia bại lộ, thú thực ngay, « Người thiếu nữ, tên gọi Bích-lan, « quê ở H. P. người yểu điệu, trong « bộ dạng đi buồn, năm nay tuổi « ngót nhị tuần, hiện tôi vẫn giữ « nàng ấy, trông nom coi sóc cẩn « kẽ. Vậy ông bà nào có người con « gái ấy, sức thân-hành đến nhà tôi « mà nhận ».

Kính bạch N. Đ. Thiện.

Nhưng bài cáo bạch đó có phải ông đăng đâu. Ông đăng sao lại còn phải viết mập mờ, nói lời thôi ; ông cũng biết cô là con cụ Phán, đã biết vậy, sao không đánh giấy thép về đăng nhà cụ Phán có yên chuyện không ? Sao ông lại đăng cáo bạch nói mập mờ chẳng rõ rệt ai, ông nói chung tiếng « ông bà nào.....

Điều đó rất đáng sợ cho vận mệnh cô sau này. Nhưng xét kỹ ra, thời chính người chàu ông viết, vì người chàu ông chẳng thấu thực sự tình và cũng chẳng biết cô là con ai, nên mới viết mập mờ như vậy, để cũng chẳng may cho số phận cô. Vì lời đăng cáo bạch đó, mà sinh ra cản chuyện sau đây, và người chàu ông viết xong gấp lại bỏ thẳng ngay, nói đã viết rồi, thành thử cô không được xem.

Lại nói chuyện, thằng « Chuột-Nhắt » từ ngày được tha, trong bụng lấy làm ác tối, chỉ những định đủng mưu tắt kế, tìm những tử đoạn để mật đề bêu cô, lựa những điều khó, giở những giọng còn đê, làm cho nhà cô khốn khổ nó mới hả dạ.

Một buổi chiều kia, hắn đang lượn cùng lũ đồng-nghiệp ngoài phố, bỗng thấy hắn gửi cho bọn đó xem một tờ báo, rồi thấy hắn vỗ tay, huýt sáo, trông bộ đắc chí lắm.

Tờ báo gì vậy ? Lập hội Công-Tử chăng ? Trăng sẽ « một triệu » chăng ? Không, không phải ! Chính tờ báo ông Thiện đăng hòa nợ về mục « Bí các việc riêng ».

Chú Chuột-Nhắt xem xong, xiết bao mừng rỡ, nay gặp dịp định giờ kế thi hành.

Tờ báo truyền ra, nghe được tin đồng nhà ông Bích-Tường, cùng cụ Phán-Xuân, hai nhà đều biết, nửa mừng nửa lo, mừng là nàng đã có chỗ nương thân, lo là việc trước, nàng có mắc nạn gì chăng ?

Cụ Phán sai hai tên gia đình theo và cho cậu Lê-Thu đi xem xét, chẳng đã có chỗ nương nhờ, nên cậu cứ thong thả, cách chủ nhật sau mới lên đường.

Về phần thằng « Chuột-Nhắt » thì sao ? Thằng vô lương tâm, vì nhân đọc tờ báo ấy nó đã dập mưu trong bụng, nên ngày hôm sau quyết định lên đường, tìm sao cho thấy mặt nàng mới nghe. Dàng đi hơn một chủ nhật mới tới nơi, nào trèo non, lội suối, nhiều việc nguy nan hiểm trở, nó thuê hai thằng côn-đồ và giả đề tiền lưng gạo bị. Chúng cất việc nhau, hai thằng còn đề mọ riêng phòng, còn hắn ta nhất định đến nhà ông Thiện. Hắn ta, khăn áo chỉnh tề, taco sau một tên bộc, hai thầy trò ấn nói rất lễ phép. Hôm ấy có Bích-lan mẫu theo bà Thiện thấy hắn, nên ở nhà chỉ có ông Thiện thôi. Ông thấy chàng ăn mặc bành bao, người nho nhã, nên ông không ngờ mưu gian của chúng, trong bụng đoán chắc là người nhà cô Bích-lan, vì vậy ông tiếp đãi hai thầy trò rất sang kính.

Chàng nói : Thưa ông, cô em Bích-lan nó đâu ? ông Thiện đáp :

Mới báo ngồi đây, uống vài chén nước nhạt ; ông hỏi tiếp rằng : Này báo, chứ nàng là lệnh muội báo chăng ?

— Thưa ông, vâng ; cô em nó là em út, vì ông lệnh mẫu thân tôi cất hàng mạn ngược, gặp được việc bất kỳ, nhờ ơn ông lắm, nên cô em nó mới thoát nạn, cái ơn sâu ấy, mẫu thân tôi rất lấy làm cảm phục.

— Báo nói quá vậy, uống cần con đây có làm gì mà ân mới huệ, và bổn phận tôi giữa đường gặp khách đồng bang hoạn nạn, thời phải ra tay cứu giúp, đấy là lẽ thường, vậy báo hãy ngồi đây một chốc, uống vài chén nước chè chủ nhật này, cho kẻ này khỏa tấm tình.

Hai người nói chuyện hồi lâu, thì bà Thiện và cô Bích-lan đã về.

Chàng « Chuột-nhắt » đã có ý sợ, nhưng vẫn giữ ý tứ, trông ngực kêu hơn trống làng mà khao.

Hai người đã về ; ấy mới rầy, mới khổn.

Bà Thiện cũng không biết người ngồi đó là chàng sở, bà chào hỏi tử tế, còn cô Bích-lan thì sao ? Cô đã nhận cái mặt ngay từ lúc mới trông thấy, nên ngơ ngác, chẳng hiểu ai ngồi đó, sau qua gần liếc trông thì mới bắt ngờ là ai, bèn ra :

Một chàng vừa trạc thanh xuân,
Hình dong chải chuốt đo khăn đi-dàng
Nghĩ rằng cũng mạch thư-hương,
Hỏi ra mới biết rằng chàng Sở-khanh.

Cô vẫn làm ngơ như thường, thấy vậy chàng sở đi ra ngoài vườn.

Duy có một điều đáng lạ là ông Thiện thấy có chào hỏi một cách nhạt nhẽo, không ra vẻ đãm thắm, trong bụng nghĩ thầm : Quái lạ, cô này sao lại vô tình với anh như vậy, chẳng lẽ cô đã quên hay sao. Nàng ta phải để xét kỹ. Ông nghĩ vậy, vào nhà trong hỏi ngay cô rằng : «Này con sao con không ra chào thăm huynh ngoài kia đi. » Cô Bích-lan trong bụng đang như lửa đốt, vội nói tiếp rằng : Thưa thầy, chàng ngồi ngoài đó, cái anh là chàng sở, lần nay mượn tiếng « Công-tử » để chọc ghẹo dân bà con gái mà chàng ấy đến đây, lại lấy tiếng về làm anh, để hắn bớt thù việc trước, thầy nên trói hắn lại để răn những kẻ khác.

Cô nói xong, kể lại lai lịch cho ông Tuyên nghe, thời rành rành sự đã quá ư ên, ông bắt ngay chàng sở lại, đưa tờ nộ đoạn trước cho hắn xem, hắn ta trông thấy rụng rời mất vía, van lạy ai cũng đòi mới tha cho ra.

Quan về đạo lý lấy làm căm tức giận trá thù kỳ được. Chẳng thuở nhà gần đấy, tại sông sông kia, đêm nào cũng chở thuyền nong mắt. Bèn sông đó, cách nha ông Tuần độ hai cột giây thép, chàng thường đi đêm về thời đề xem ý tứ.

Một đêm kia, sang giăng vằng vặc, khách vẫn chưa thơi thuyền tấp nập, dẫu chẳng sầm uất bằng nơi đô hội, nàng xuất niện lâm cảnh thiên nhiên: rung quanh rừng thông bao bọc, lơ thơ vài tấp nhà tranh, tre lưa tạo chết vội, người sông cuốn cuốn, thuyền người bè xuôi, xao xác như hiện trên tấm vải rộp cuộn bóng vậy.

(Còn nữa)

Lạc-thanh Nguyễn-văn-Hợi

Thế nào là bệnh trĩ ?

Bệnh chỉ là mọc mụn trong đại chảng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngời nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thắng đại chảng.

Vậy xin Liệt quí lưu tâm giới thiệu cho mọi người.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
TRÍ KHOA Y-SINH
26, Phố hàng Buồm, Hanoi
3053

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 245

Hiệu lối mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

» Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 MẬU-THỊNH kính cáo.

QUÀ TẾT

Nhân dịp tết bản-hiệu không biết lấy gì tỏ lòng cảm ân các ngài, vậy nay xin hành hiếu tập diễn-thuyết của ông Phan-văn-Trinh, nếu ngài nào đã có rồi, khi gửi thư lấy hàng xin cho biết, đã có thì chàng sẽ, lần nay mượn tiếng « Công-tử » để chọc ghẹo dân bà con gái mà chàng ấy đến đây, lại lấy tiếng về làm anh, để hắn bớt thù việc trước, thầy nên trói hắn lại để răn những kẻ khác.

Cô nói xong, kể lại lai lịch cho ông Tuyên nghe, thời rành rành sự đã quá ư ên, ông bắt ngay chàng sở lại, đưa tờ nộ đoạn trước cho hắn xem, hắn ta trông thấy rụng rời mất vía, van lạy ai cũng đòi mới tha cho ra.

Quan về đạo lý lấy làm căm tức giận trá thù kỳ được. Chẳng thuở nhà gần đấy, tại sông sông kia, đêm nào cũng chở thuyền nong mắt. Bèn sông đó, cách nha ông Tuần độ hai cột giây thép, chàng thường đi đêm về thời đề xem ý tứ.

Một đêm kia, sang giăng vằng vặc, khách vẫn chưa thơi thuyền tấp nập, dẫu chẳng sầm uất bằng nơi đô hội, nàng xuất niện lâm cảnh thiên nhiên: rung quanh rừng thông bao bọc, lơ thơ vài tấp nhà tranh, tre lưa tạo chết vội, người sông cuốn cuốn, thuyền người bè xuôi, xao xác như hiện trên tấm vải rộp cuộn bóng vậy.

(Còn nữa)

Lạc-thanh Nguyễn-văn-Hợi

Thế nào là bệnh trĩ ?

Bệnh chỉ là mọc mụn trong đại chảng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngời nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thắng đại chảng.

Vậy xin Liệt quí lưu tâm giới thiệu cho mọi người.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
TRÍ KHOA Y-SINH
26, Phố hàng Buồm, Hanoi
3053

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 245

Hiệu lối mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

» Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 MẬU-THỊNH kính cáo.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

3009

QUÀ TẾT

Nhân dịp tết bản-hiệu không biết lấy gì tỏ lòng cảm ân các ngài, vậy nay xin hành hiếu tập diễn-thuyết của ông Phan-văn-Trinh, nếu ngài nào đã có rồi, khi gửi thư lấy hàng xin cho biết, đã có thì chàng sẽ, lần nay mượn tiếng « Công-tử » để chọc ghẹo dân bà con gái mà chàng ấy đến đây, lại lấy tiếng về làm anh, để hắn bớt thù việc trước, thầy nên trói hắn lại để răn những kẻ khác.

3028 *Nhân dịp Tết, giá trong catalogue của Bản hiệu hạ 5 /.*

NGUYỄN-TIẾN-HÀM dit THUẬN-THÀNH
Bottier - Chapelier
7, Rue des Caisses Hanoi

Kay kính thưa cùng các ông Nguyễn-thượng-Hiền.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC :

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 22 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Nếp tiền tiêu đều, lại được ngay cái vé; riêng mình có quyền sở-hữu, hễ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu khó đành dặn một tí, thật hầu như không nghĩ đến, mà đã được dự cái cuộc rút số, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé CRÉDIT NATIONAL mỗi năm làm kỳ dự cuộc rút số : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số tầm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số ấy, nên gửi 20 quan cho ông chủ-chiếm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 5576

Việc bán vé này theo như bản luật ngày 15 Mars 1900, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

3048

---

1 Nguyên là bản kịch *Le Cid* của Corneille tiên-sinh diễn tả câu-chuyện hồi tháng décembre 1636, được công-chúng hoan-nghênh một cách lạ thường. Bởi vậy gây nên một ghen-tị công các kẻ thù-nghịch; Hồng-y Giáo-chủ Richelieu cũng lấy làm bất-bình; đăng-đẳng gần năm một năm trời, thời chẳng thiếu chi là những lời chỉ chích gièm-pha. Thời ấy mới bắt đầu lập nền Hàn-lâm-viện Đại pháp. Giáo-chủ Ri-chelieu bèn sai Hàn-lâm-viện chiếu theo điều-lệ của viện mà xét xử, rồi soạn một bài chỉ chích về bản kịch mọi đề. Bản chỉ-chích ấy, ông Desmaisons soạn, rồi Giáo-chủ Richelieu nhuận sắc lại, xuất hiện hồi năm 1638, các câu chỉ-chích đều đích đáng, duy số các chỗ hay, chỗ tỷ-thú trong bản thì không nói chi đến cả.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nồng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một lọ sáu cachets

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI

42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Thu nửa tiền

Tối thứ sáu 24 Septembre

TẠI MINH NÊN NỐI

Tích tả một người đàn-bà phụ-bạc, sau biết hối lại thời cái dại đã quá rồi.

Tối thứ bảy 25 Septembre

NỮ TRINH-THÁM

(Tích mới soạn)

Sự tích một người con gái khôn ngoan rất mực, mưu trí thật tài, đọ thám được nhiều chuyện rất buồn cười !

TAM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghé-gu, số 16, Nam-định

Thuốc lậu và cung-mại, bán-hiện chữa khỏi về đời nọc, không tốn tiền, lại sinh 64 như thường, mỗi chai 1 p. 00, thuốc thụt 0 p. 50, giang lở dùng thuốc bôi 1 p. 00 bệnh giang huy bèn 1 lọ mọc thêm thịt ra thời chữa rất thần tốt hoa-hoe mỗi bản 1 p. 00, sau lần hay giang mai lây sang người đàn bà, sinh ra kinh không đều, hoặc sinh ra bạch đái mất đỏ, thời dùng thuốc bổ huyết lậu nọc, mỗi hộp 1 p. 00, thay lọ con con 1 p. 50 một chai.

Thuốc cai nhe phiền ngủ, con ăn nằm đi lâu uống cũng khỏi, người vẫn khỏe vẫn đi làm được, không phải nghỉ, hoặc mỗi 12 p. 10 hoặc mỗi 1 p. 00, chai con 0 p. 50, chữa đau mắt cứ công chữa ai cũng mỗi bản hiệu cam cắt và khu mắt đẹp không có sao trong một giờ thời khỏe mỗi mắt 1 p. 00 thuốc ngoài.

Hiệu bí ai chữa đủ các chứng bệnh mới, lâu, nặng trong, số sống phục còn, chữa càng được hết sinh khí tử, người giàu có lắm phải giả, người nghèo cũng qua không có tiền xin thuốc uống cho, chữa cho chứng chung có nặng thời : Đái dắt nhựa lạch, đi tiểu tiện, hoạt tinh, tinh loãng, tinh không được đường tuy, đau sa tinh thấy không đều, huyết lị, lỵ, đi ra máu, huyết lưng, tinh bắp ra lâu miễn không đi, hay có đi không người bạch đái, đàn đàn đau ra tinh hoặc đau lộc, kinh phong thấp, phụ thũ ế, sỏ chương, tê bại, trẻ con kinh giản thì huyết, khắc huyết, lị huyết, tiên huyết, ho lao, ho hen, đàm nguyên thở, thở tế nặng huyết, ngày cơ huyết tích, sản hậu, tiêu sản, đau đầu hoặc thiên đầu thống, khi hư, giá mỗi hộp 1 p. 00, hay một chai nữa là 2 p. 00, 5 hộp thuốc đau mắt đàm mang công tốt nhất 1 p. 00, chai con 0 p. 50, các thứ thuốc trên 0 p. 50, 0 p. 25 một vỉ.

Có thể gửi thư về hỏi bệnh, bản hiệu gửi thuốc tới tận nơi cách lĩnh hóa giao ngân, chỉ nên thông gửi được contre-remboursement, xin cho manda trước, đề cho M. TRẦN-HỮU-ĐỘ chủ TAM-TÌNH, phố hàng Ghé-gu, số 16, tỉnh Nam định. 8230

Mấy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải, không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc ghê theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE

selon formule du Docteur CASAUX

Hiệu bào chế CHASSAGNE

Lafon và Lacaze

kế bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kỹ-nghệ-hạng nhất

Rue Paul-Bert, Hanoi

Thưa quí viện,

Ngày nay là ngày thứ mấy ? thật là một ngày rất quí-hóa thay ! vì ngày nay là ngày bản hội được nghênh tiếp sự toàn thể nghị viện ; các ngài là đại biểu cho hơn 6 triệu đồng bào ta, đối với cái địa vị của bản hội chẳng qua là cái đoàn thể học giới nho nhỏ sẽ bàn quấn tí oa mà thôi, nay được cái hân hạnh quá cao trọng như thế, thật là bản hội không dám trông mong mà tình cờ được gặp.

Vậy thì ngày nay tức là cái ngày trong những cái ngày đáng nên kỷ-niệm nhất trong phụ lịch-sử của hội Ái-hữu-công vậy.

Thưa quí viện,

Trên cõi đường chính trị, nhà nước biết theo trình độ của nhân dân mà mở ra « nhân-dân đại-biểu viện » các ngài vì quyền lợi của đồng bào ra chốn nghị trường đem lời dân vọng mà thiết sẽu sảng chánh phủ, nghe đâu được lắm điều thỏa-mãn. Các điều ấy mà kết quả ra tức là ích lợi cho đồng bào, đã ích lợi cho đồng bào tức là có ích lợi cho nữ-giới, vì nữ quốc dân cũng một phần nửa trong xã hội. Chị em chúng tôi vì vậy mà rất mừng lòng, nay nhân buổi tiếp kiến này, bản hội cũng xin thay mặt cho bạn nữ-lưu Trung-kỳ mà kính dâng mấy lời cảm tạ.

Thưa các ngài,

Nhà nước bảo hộ mở viện đại biểu, tức là trọng nhân quyền đó, mà dám chắc rằng các ngài cũng vị nhân quyền mà ra làm đại biểu đó. Thưa quí vị, đã cùng chung một giống có linh tính biết suy xét việc chính điều tà, thì lẽ tự nhiên, ai cũng sống một cách bằng đẳng như, không ai ỷ nhiều ai, mà cũng không ai nộ lệ ai, cái quyền lợi chung của tạo hóa ta cũng được hưởng như người.

Than ôi ! lý luận là thế, nhưng thực hành có vậy đâu. Cũng tại cũng mắt đó, cũng trí não lương tâm đó, cũng người đó, nhưng trước nhiều phải bị ức hiếp, vẻ lẽ hoàn lại vô lẽ.

Thưa quí viện. — Cái hạng người khốn nạn ấy là ai thế ? Ấy chính là một phần nhiều đàn bà nhân loại mà đồng nhất là đàn bà xứ ta.

Vậy thì bây giờ mà hô, hào nữ quyền ở nước ta chưa phải là muộn. Vì nhân quyền đối với nữ quyền vẫn một dây liên lạc mật thiết với nhau.

Ông Lương-khải-Siêu nói rằng Cuộc vận động nhân-quyền theo nghĩa rộng, tức là vận động nữ quyền. Nước nói nữ-quyền mà nữ-giới ta chưa có nhân sách thì cũng hoài thôi. Chưa đủ tư cách làm người thì nhân quyền cũng vô vị mà sao hại. Than ôi ! Cái thói ỷ lại của bạn nữ-lưu chúng tôi đã gần như một cái bịnh sâu thâm niên rồi, ỷ lại đó tức cái nguồn gốc nó lộ đo Nếu muốn kéo lại nữ quyền thì trước hết phải tìm nhân cách cho nữ-giới, thì phải tẩy trừ cái bịnh nó lệ đi. Thuốc chi bây giờ ?

Thưa các ngài,

Cái bài thuốc ấy là chính cái mục đích quan trọng thứ nhất của bản hội. Cái bài thuốc ấy là gây cho bạn quần thoa một cái tinh thần tự lập bằng các nghề nghiệp của mình trong cái phạm vi đạo đức tri thức Đông-phương Tây-phương hòa hợp với nhau đó, sau hết là kết một cái dây đoàn thể để bênh vực lợi quyền cho nhau.

Thưa quí viện,

Bây giờ tôi xin tỏ về công cuộc trong hội, hội từ ngày ra đời đến nay, nhờ cái bầu nhiệt huyết của chị em trong hội, nhờ tấm nhiệt thành của đồng bào trong nước, ra sức tán thành tán trợ, tiến hội càng ngày càng phát đạt thịnh vượng lên nhiều mà nay mai sẽ thành một cái cơ sở vững vàng lắm.

Song nghĩ mình tài hèn sức yếu đối với mục đích quá cao lớn như thế này, đối với lòng tín nhiệm của quần dân như thế ấy mà bấm hội lấy làm lo, chỉ hòng mong chúng có kết quả một đôi phần, để tạ cái tấm lòng quí mến của quí vị đã chiếu cố đến.

Trong khi thì giờ gấp khúc, có điều gì sơ suất, xin các ngài lượng cho.

Nữ-công học hội.

Hoa Đào Trước Gió

(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dày non 300 trang. Giá bán 0 $ 65 Cước phí 0 $ 20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gửi cho :

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, 1 Hanoi.

5.556

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi báo-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đó tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thán quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$60

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ

L. BLANC

81, phố Paul-Bert, Hanoi

PHẢM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ dùng được, lỉ lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THẢI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quả bọ chếu cố cho bản-hiệu lại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THẢI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi

số 113, phố Khách, Haiphong

số 78, phố hàng Trống, Nam-định

Kính-cáo

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Urotropine

Giá 1$30 một hộp

TÔ-HỒNG-ANH

HIỆU MAY QUẦN ÁO TÂY

ĐƯỜNG FRANCIS GARNIER, SỐ 1 (TRÔNG RA HỒ HOÀN-KIẾM)

Các hàng mới ở Tây sang : Hàng demi saison : *tropical* các mùi, *gabardine* các mùi, *serge* trắng giọc xanh và *serge* trắng giọc đen, *alpaga* sám và đen.

Hàng rẻ : *laine fantaisie* đủ các mùi, *serge* mùi tam giang, đen và *serge marron multicolore.*

Hàng may *pardessus* : *ratine noir, marron clair, marron foncé* và *ratine multicolore*, vân vân.....

Các qui-khách muốn mua xin đến chọn ngay từ bây giờ. 3060

KHÁCH SẠN

(HÔTEL LÊ-VĂN-AN)

ANNAM QUINHƠN

Kính trình qui-khách,

Tôi mới mở nhà khách sạn rộng-rãi sạch-sẽ có đủ :

— Buồng ăn (cơm ta, cơm tây.....)

— Buồng ngủ (được 30 ta, dường Hồng-kông, nhà tắm.....)

— Nhà để xe và xe ô-tô cho thuê.....

Xin các ngài chiếu cố.

Đánh giây thép thì đề : LEVANAN Quinhon

9052

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Họp đại hội-đồng thường niên và bất thường

Đúng một giờ chiều hôm chủ nhật 3 octobre 1926, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sản-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng thường niên và bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Các việc hôm ấy bàn sẽ định như sau này:

1· Nghe tờ trình của hội-đồng quản-trị (Conseil d'administration) ;

2· Nghe tờ trình của ông kiểm-khảo (Commissaires ceseurs) ;

3· Duyệt y tờ trình của hội-đồng quản-trị ; tờ trình của các ông kiểm-khảo ; tờ khai lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1925 đến 30 avril 1926.

4· Duyệt y các công việc của hội-đồng quản trị làm từ ngày 1er Mai 1925 đến 30 Avril 1926.

5· Định hẳn việc tăng vốn hội, đổi điều lệ hội và công nhận các cổ-phần mới ;

6· Bàu lại hội-đồng quản-trị năm 1926 — 1927 và định lương đại-lý ;

7· Bàu lại các ông kiểm-khảo về năm 1926 — 1927 và định tiền phụ-cấp ;

8· Các việc vặt.

CẢI-LƯƠNG BẮC-KỲ

Buổi hát đặc biệt

Tối thứ sáu 24 Septembre 1926

do ban tài-tử Hà-Thành diễn :

TẤM GƯƠNG THỤC-NỮ

Là một vở hát cải-lương Bắc-kỳ rất lý thú. Trước khi diễn có cảnh hoạt-tượng người thục-nữ. Trong những lúc buồng phòng có ca-lý đủ các dọng Nam-Bắc. Xin các ngài chiếu cố kẻo một cuộc vui hiếm có. Có bán vé cả ngày thứ năm và thứ sáu tại rạp hát.

Tối thứ bảy 25 Septembre 1926

ĐỨC THÁNH TRẦN-VÕ

Chẳng tham lộc cả ngôi trời,
Ưa miền tiên cảnh xa nơi tục trần.
Có khi giá võ đằng vân,
Trừ yêu sát quỷ xa gần khiếp oai.

8006

L'ECOLIER ANNAMITE

Đã in xong lần thứ 6. Mua buôn từ 100 trở 20 °/. Pham-Tri, 20, hàng Bún, Hanoi. 5893

Gương soi hiệu Saint-Gobain, gương làm « Pare-brise d'Auto », khung gương làm bằng gỗ trạm kiểu mới, khung thiếp vàng nhiều kiểu đẹp và rẻ.

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA, 7, rue du Chanvre, Hanoi. Téléphone, n° 250. 3085

PHÒNG THĂM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG CỦA ÔNG ĐỐC-TƠ COLLOMB

32 Phố Đồng-khánh, Hanoi

Nhổ răng, không chút đau đớn — Thay răng chữa răng — Thăm bệnh.

Có phòng khám bệnh cho người An nam, mở cả ngày.

Tính giá riêng 3065

Rượu bổ-đào:

« TONIQUE TONKINOIS »

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

« Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư to bán ngày [illegible]

Rượu hiệu DUBONNET

Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

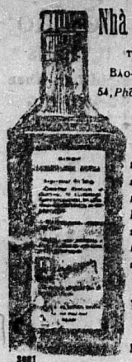

Trong gia tộc giờ uống rượu

DUBONNET

thì trước giờ ăn cơm một Khắc đồng hồ

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

Nhà Ba-chuông

TỔC LÀ HIỆU

BAO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mặt máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi-mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phồi, làm cho hay ho vật.

Ấy là:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÓ 1$40

3001

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẨY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa

Thuốc này quý vô cùng, mà giá rất rẻ.

MỘT hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

3003

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU

mới bị hay là có đã lâu rồi

trong 232 người

A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD

46, Rue de Grenelle, PARIS

và cùng các nhà thuốc có danh

BẾN PHÁP MỚI SANG

Bản hiệu lại mới có hàng bên Pháp sang nhiều các thứ da, đồ các mùi, thật đẹp về bền. Bản-hiệu lại mới mở thêm một Chi-điếm nữa ở số nhà 27, phố cửa-đông, Nam-định nº 27 rue carreau) cũng bán đủ các thứ hàng da như: yên, cương, đồ xe, giầy tây, giầy ta, bóm, valises, cặp sách, porte-feuilles, thắt lưng, cùng các thứ hàng khác bằng giá

Xin mời các quý khách chiếu cố đến cho bản-hiệu rất lấy làm cảm tạ.

GIANG THỊNH

Chính điếm số 1, phố hàng-trống (Rue Jules Ferry Hanoi)

Chi điếm số 27, phố cửa đông (Rue Carreau Nam-định)

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẤM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ lám giờ sáng.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

KOLA CUCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm vừa dần bớt ở cữ . . . . . Một litre:* 2$40

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1,25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* 1,25

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay. Tiền gởi hàng phiền người mua phải chịu

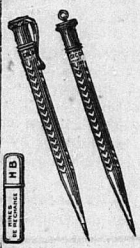
3002

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

HANOI

Gian hàng bày các thứ giấy bút

VENTE RÉCLAME !

Le Célèbre **CICO** Marque Française

PORTE-MINE RÉSERVOIR

Le dernier cri, élégant, pratique, économique. En plaqué argent, riche guillochage, choix de modèles avec agrafe pour poche ou avec anneau pour chaîne. Plus de crayon cassé ni de mine gaspillée. Le réservoir contient assez de mines pour plusieurs mois et les mines de rechange se vendent un prix raisonnable. Valeur exceptionnelle. Quantité limitée.

Prix : 1$25

3005

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sót

Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . 0$20

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

SỮA BÒ HIỆU BERNA

là thứ đồ ăn nhứt bổ cho người lớn và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụy-sĩ

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

Độc-quyền đại-biểu: DIETHELM & Cie

46, Avenue Clémenceau, Haïphong

Philips

飛利浦電泡

白磁奶色

最新發明

飛利浦洋行

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Ai mà làm lụng mệt nhọc thái quá, cử động nặng nề, buồn rầu nghĩ ngợi thì thường hay mắc phải bệnh thương gân, khi đã bị bệnh thì đêm không ngủ được, chẳng còn gì nguy-hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhứt là ở các xứ nóng thì lại cần phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng dậy thấy trong mình mệt nhọc, không làm gì được.

Neurinase

Thuốc *Neurinase* là của một viên học-sinh cũ ở viện Pasteur thành Hà-lé tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được êm đềm, lại thêm bổ bổ.

Người già kẻ trẻ uống đều được cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả

3045

Thuốc chữa bệnh sốt rét rừng rất thần hiệu. Chỉ uống một lọ cũng đã khỏi bệnh.

Ở các hàng bào-chế Đông-pháp có bán cả. 3050

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

đau tỳ vị, bệnh dạ dày, bệnh ở chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi:
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs 72.000.000

TỰ BẢN NỘP RỒI: » 68.400.000

TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294: » 81.089.020

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.

Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

CHO THUÊ TỦ BẠC

Tại chi quán Hanoi và Haiphong có cho các nhà gởi tiền thuê tủ bạc. Cách thức về việc thuê tủ bạc này tổ chức y hệt những nhà Băng to bên Đại-pháp.

Muốn hỏi giá cả, và xem xét buồng để các tủ bạc thì hỏi tại nhà băng về phòng (Service des titres).

Hiệu viết tắt để gởi điện-tín: INDOCHINE.

3048

THUỐC HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CỨNG CÁP

MẠNH MẼ

BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu [illegible]

26, Avenue de l'Observatoire — PARIS (France)

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN